2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 89 (1688), 2026 йил 5 май, сешанба

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz_news

САМАРҚАНД МУЛОҚОТИ: ҲАР БИР ТАКЛИФ АМАЛИЙ НАТИЖАГА, ҲАР БИР КЕЛИШУВ ФОЙДАЛИ ЛОЙИҲАГА АЙЛАНАДИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 4 май куни Самарқандда Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгаши 59-йиллик йиғилишининг очилиш маросимида иштирок этди.

Самарқанд жаҳон цивилизацияси бешикларидан. Бу қадим кент асрлар давомида Шарқ ва Ғарб, Шимол ва Жанубни боғловчи марказ бўлган. Шунинг учун ҳам Амир Темур салтанати пойтахтига бутун дунё интилган, талпинган.

Ана шундай буюк тарихий илдизлардан куч олган янги Ўзбекистон бугун яна халқаро ҳамжамият диққати марказида. Хусусан, илм-фан, турли маданиятлар ва савдо йўллари туташган кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳарда Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 59-йиллик йиғилиши бўлиб ўтмоқда.

“Тараққиёт чорраҳалари: минтақанинг ўзаро боғлиқ келажагини илгари суриш” шиори остида ўтказилаётган тадбирда асосий эътибор глобал ва минтақавий иқтисодиётни ривожлантиришнинг устувор йўналишларига қаратилган. Юздан ортиқ давлатлар вакиллари, халқаро молия ташкилотлари, етакчи банклар ва компанияларнинг нуфузли экспертларидан иборат 4000 дан зиёд иштирокчи форумда қатнашиш мақсадида Самарқандда жамланди. Улар бугуннинг муҳим мавзулари — рақамли ва “яшил” трансформация, иқлим барқарорлиги, инвестицияларни жалб қилиш, озиқ-овқат хавфсизлиги, саноатда етказиб бериш занжирларининг барқарорлиги каби долзарб масалаларни муҳокама қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари тадбирда нутқ сўзлаб, бундай нуфузли анжуманнинг юртимизда ўтказилаётгани Ўзбекистонга ғурур ва ифтихор бағишлашини таъкидлади.

Дунё аҳли янги Ўзбекистон деганда, буюк тарих ва ёрқин келажакни тушуна бошлади. Бу бежиз эмас, албатта. Мамлакатимиз халқаро миқёсдаги долзарб масалалар муҳокама этиладиган йирик масканга айланиб бормоқда.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маданий йўналишлардаги кўплаб халқаро тадбирларга мезбонлик қиляпти. Бундай фаол мулоқот майдони одатда йирик халқаро ва минтақавий ташкилотлар, дунё жамоатчилигининг мамлакатдаги ислоҳотларга билдирган ишончи сифатида ташкил этилади. Бу фикрни юртимизда ўтаётган халқаро тадбирлар мундарижаси ҳам тасдиқлайди.

Ушбу омилни биргина Самарқанд мисолида таҳлил қилайлик. Ўтган йили ушбу шаҳарда “Марказий Осиё — Европа Иттифоқи” биринчи саммити, ЮНЕСКО бош конференцияси, халқаро иқлим форуми каби нуфузли анжуманлар ўтказилди. Жорий йил апрель ойининг ўзида ўнга яқин халқаро тадбирга мезбонлик қилди.

Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОСИЁ ТАРАҚҚИЁТ БАНКИ БОШҚАРУВЧИЛАР КЕНГАШИНИНГ ЙИЛЛИК ЙИҒИЛИШИДАГИ НУТҚИ

Ҳурматли Масато Канда Жаноблари!

Ҳурматли банк бошқарувчилари!

Хонимлар ва жаноблар!

Сизларни Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 59-йиллик йиғилишида кўриб турганимдан беҳад мамнунман. Бундай нуфузли анжуманнинг юртимизда ўтказилаётгани бизга албатта ғурур ва ифтихор бағишлайди.

Бир неча минг йиллик тарихга эга, Буюк ипак йўлининг чорраҳасида жойлашган диёримиз қадимдан Шарқ ва Ғарбни, Шимол ва Жанубни боғловчи марказ бўлиб келган. Бу ерда азалдан дунё тамаддуни, илм-фан ва савдо йўллари туташган.

Буюк тарих ва ёрқин келажакни ўзида мужассам этган Янги Ўзбекистон эндиликда халқаро миқёсдаги долзарб масалалар муҳокама этиладиган йирик масканга айланиб бормоқда. Ишончим комилки, Самарқанд анжумани илғор фикр ва янги ташаббусларни илгари суришга, муҳим қарорлар қабул қилишга хизмат қилади.

Янги Ўзбекистонга хуш келибсиз!

Азиз меҳмонлар!

Бугунги кунда мамлакатимиз иқтисодиёти мутлақо янги ривожланиш даврини бошдан кечирмоқда. Биз 2016 йилдан буён иқтисодиётни эркинлаштириш, инвесторлар учун жозибадор муҳит яратиш, глобал қўшилган қиймат занжирида фаол қатнашиш, ҳудудларда ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини тубдан янгилаш, аҳоли турмуш шароитини яхшилаш бўйича катта ислоҳотларни олиб боряпмиз.

Тарихан қисқа вақт ичида меҳнаткаш ва бунёдкор халқимиз билан мураккаб тараққиёт йўлини босиб ўтдик. Сўнгги йилларда иқтисодиётимизга 150 миллиард доллар хорижий инвестиция киритилиб, минглаб замонавий корхоналар ишга туширилди. Биргина энергетика соҳасида 35 миллиард долларлик инвестиция лойиҳалари ҳисобига электр ишлаб чиқаришни 1,5 баробар ошириб, 87 миллиард киловатт-соатга етказдик. Бу даврда товар ва хизматлар экспорти 3 карра ўсди, иқтисодиётимиз ҳажми эса 50 миллиард доллардан 147 миллиард долларга етди.

Бундай ижобий натижалар халқаро ҳамжамият томонидан ҳам эътироф этилмоқда. 2020 йилдан буён Ўзбекистон суверен кредит рейтингларида ўз ўрнини барқарор ошириб бормоқда. Иқтисодий эркинлик индексида бу йил юртимиз 14 поғона юқорилаб, илк бор “иқтисодиёти мўътадил эркин” давлатлар қаторидан жой олди. Глобал беқарорлик шароитида ҳам иқтисодиётимиз биринчи чорак якуни бўйича 8,7 фоизли ўсишга эришди.

Энг муҳими, ислоҳотларимизда ҳар бир оила, ҳар бир инсоннинг кундалик ҳаётини яхшилашга асосий эътиборни қаратдик. Биз ўтган даврда 8,5 миллион эҳтиёжманд аҳоли даромадини ошириб, камбағаллик даражасини қарийб 35 фоиздан бугунги кунда 5,8 фоизга туширишга эришдик. Ўзбекистон охирги ўн йилда Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда энг катта ижобий ўзгариш қилган бешта давлатдан бири бўлди.

Биз 2030 йилга қадар Ўзбекистонда барча соҳаларни технологик ва инновацион ўсиш моделига ўтказиш орқали иқтисодиёт ҳажмини 240 миллиард доллардан ошириш ниятидамиз. Натижада даромади ўртачадан юқори давлатлар қаторига киришни ҳамда камбағалликка тўлиқ барҳам беришни мақсад қилганмиз.

Яқин кунларда 13 та стратегик йирик корхоналар активларини ўз ичига олган Миллий инвестиция жамғармасининг 30 фоиз улушини халқаро фонд бозорига чиқарамиз. Аминманки, бундай муҳим қадам ҳамкорларимизнинг юртимиз инвестиция муҳитига бўлган ишончини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Қадрли дўстлар!

Ўзбекистонда амалга оширилаётган улкан ислоҳотларда Осиё тараққиёт банки ва бошқа халқаро молия ташкилотларининг ўрнини алоҳида эътироф этамиз. Ишончли стратегик шеригимизга айланган Банк билан ҳозирги кунга қадар қарийб 16 миллиард долларлик лойиҳаларни амалга оширмоқдамиз. Айниқса, Осиё тараққиёт банки мамлакатимиздаги қайта тикланувчи энергетика, қишлоқларда уй-жой қурилиши ва Марказий Осиёда иқтисодий ҳамкорлик йўналишларида илк кунлардан елкадош бўлганини юксак қадрлаймиз.

Фурсатдан фойдаланиб, бизни доимо қўллаб-қувватлаб келаётгани учун Осиё тараққиёт банки президенти Масато Канда жаноблариga ҳамда Банк Бошқарувчиларига шахсан ўзим ва бутун халқимиз номидан самимий миннатдорлик билдираман.

Шу билан бирга, яқин ҳамкорлик учун Жаҳон банки, Халқаро валюта жамғармаси, Ислом тараққиёт банки, Осиё инфратузилма инвестициялари банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда бошқа халқаро молия институтлари раҳбариятига, шунингдек, барча хорижий шерикларимизга алоҳида ташаккур изҳор этаман.

Ҳурматли йиғилиш иштирокчилари!

Биз Осиё тараққиёт банки билан камбағалликни қисқартириш, инсон капиталини ривожлантириш, замонавий инфратузилма барпо этиш каби муҳим йўналишларда яқин ҳамкорликни янада кенгайтириш бўйича аниқ режаларни белгилаб олдик. Куни кеча Банк билан 12 миллиард долларлик янги ҳамкорлик дастурини имзоладик.

Барчангиз яхши хабардорсиз, бугунги таҳликали замонда жаҳон иқтисодиётида мураккаб ўзгаришлар рўй бермоқда, янги технологиялар жадал кириб келяпти. Барқарор тараққиётни таъминлаш учун Банк билан ҳамкорликда янги механизм ва таъсирчан ёндашувларни жорий этишни даврнинг ўзи биздан талаб этмоқда.

Биринчидан, бугун рақамли технология ва сунъий интеллект деярли барча соҳаларни мутлақо янги форматга олиб чиқмоқда.

Жаҳон савдо ташкилоти прогнозларига кўра, 2040 йилга бориб, сунъий интеллект ҳисобига халқаро савдо айланмаси қўшимча 40 фоизга ошади.

Биз ахборот технологияларини ривожлантиришга жиддий киришганмиз. Ўзбекистонда инновация ва билимларга асосланган Сунъий интеллект хабини ташкил қилишни бошладик. Иқтисодиёт тармоқларида 200 дан ортиқ сунъий интеллект лойиҳалари устида ишлаяпмиз. Ҳудудларда дата марказлар, супер компьютерлар ва сунъий интеллект лабораторияларини кўпайтириш, “Беш миллион сунъий интеллект етакчилари”ни тайёрлаш бўйича дастурларни амалга оширяпмиз.

Бу йўналишларда Осиё тараққиёт банки ҳамда АҚШ, Саудия Арабистони, Бирлашган Араб Амирликлари, Япония, Корея ва Хитойдаги ҳамкорларимиз бизга яқиндан ёрдам бераётганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Албатта, таълим, тиббиёт, сув хўжалиги, экология, озиқ-овқат хавфсизлиги каби аҳолининг бирламчи эҳтиёжи учун энг зарур бўлган йўналишларда ҳам очиқ сунъий интеллект моделларидан фойдаланиш талаб этилмоқда.

Бунинг учун Осиё тараққиёт банки шафелигида Ривожланаётган мамлакатларда сунъий интеллект кўламини ошириш бўйича алоҳида дастур ишлаб чиқишни таклиф этамиз.

Давоми 2-бетда

Муҳаммад АБУНАЙЯН: “ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ЕТУК СТРАТЕГИК ФИКРЛАШ ВА АМАЛИЙ ҲАРАКАТ УЙҒУНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЙ ОЛГАН ЕТАКЧИ”

Самарқандда Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 59-йиллик йиғилиши тадбирлари бўлиб ўтмоқда. Давлатимиз раҳбари тадбирнинг очилиш маросимида нутқ сўзлади. Хорижий делегациялар раҳбарлари билан учрашувлар ўтказди. Хусусан, йиғилиш доирасида “ACWA” компанияси раҳбари Муҳаммад Абунайян бошчилигидаги делегацияни қабул қилди. Унда шериклик алоқаларини кенгайтириш ва қўшма лойиҳаларни жадаллаштириш масалалари кўриб чиқилди. Учрашувдан сўнг “ACWA” компанияси раҳбари Муҳаммад АБУНАЙЯНнинг фикрлари билан қизиқдик.

— Аввало, шуни алоҳида айтишим керак, ўз юртимдек бўлиб қолган Ўзбекистонда эканимдан хурсандман. Бу ерга ҳар келишим ўзига хос туйғу бағишлайди, шу лаҳзаларни интиқлик билан кутаман, — деди Муҳаммад Абунайян. — Ушбу имконият учун миннатдорман. Ўзбекистонга ҳар сафар келганимда Президент Жаноби Олийлари учрашувга таклиф қилиб, юксак ҳурмат кўрсатади. Бу мен учун катта шараф.

Ҳар гал Президент Шавкат Мирзиёев билан учрашиш, Саудия — Ўзбекистон кенгаши доирасида турли соҳаларга сармоя жалб этишни кенгайтиришга қаратилган улкан мақсадлар ҳақида эшитиш мен учун катта мамнуниятдир. Шу билан бирга, ушбу сармоялар қай даражада амалга оширилаётганини ҳам биргаликда кўриб чиқамиз.

Жаноби Олийлари барча жараёнлардан доимо хабардор, ҳар бир лойиҳанинг ҳолати ҳақида сўрайди. Жараённи тезлаштириш ва муваффақиятга эришиш учун зарур бўлган барча ёрдамни таъминлайди. Давлатингиз раҳбарининг ташаббуслари ва ислоҳотлари ушбу сармояларнинг муваффақиятли амалга ошишига мустаҳкам замин яратиб келмоқда.

Бу сармоялар нафақат иқтисодий, балки ижтимоий жиҳатдан ҳам катта аҳамиятга эга. Ҳар бир учрашувда биз, аввало, амалга оширилган ишларга баҳо берамиз. Шу билан бирга, келгусида Ўзбекистонга қандай янги сармояларни олиб кириш масаласини муҳокама қиламиз.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон суверен кредит рейтингларидаги ўрнини 2020 йилдан буён изчил ошириб боряпти. Жорий йил юртимиз Иқтисодий эркинлик индексида 14 поғона юқорилади.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2026 йил 5 май, 89-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz_news

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОСИЁ ТАРАҚҚИЁТ БАНКИ БОШҚАРУВЧИЛАР КЕНГАШИНИНГ ЙИЛЛИК ЙИҒИЛИШИДАГИ НУТҚИ

Бошланиши 1-бетда

Шунингдек, Банкнинг “Осиё учун рақамли магистрал” ташаббусига қўшилишимизни маълум қиламиз ҳамда Тошкентда унинг минтақавий мувофиқлаштириш марказини очиш таклифини илгари сурамиз.

Иккинчидан, рақамли технология ва сунъий интеллектнинг ривожланиши, ўз навбатида, энергия ресурсларига бўлган эҳтиёжни кескин оширмоқда.

Халқаро энергетика агентлиги таҳлилларига кўра, 2030 йилга бориб, дата марказларнинг электр энергиясига бўлган талаби ҳозиргидан 2-3 карра ошади. Бундай шароитда инвесторларга арзон, ишончли ва “яшил” энергия таклиф қилган давлатларгина глобал бозорда рақобатбардош бўла олади.

Биз бу борада дунёнинг етакчи компаниялари билан ҳамкорликда 5 минг 600 мегаваттли йирик шамол ва қуёш электр станцияларини ишга тушириб, генерацияда “яшил” энергия улушини 30 фоизга етказдик. 2030 йилга бориб бу кўрсаткични 54 фоизга олиб чиқишни режа қилганмиз.

Умуман олганда, минтақамизнинг қайта тикланадиган энергия генерацияси бўйича жуда катта салоҳияти бор. Тоза энергия экспортини кенгайтириш учун Марказий Осиё — Европа “яшил” энергетика коридорини яратишда Осиё тараққиёт банки кўрсатаётган ёрдамни миннатдорлик билан таъкидлаймиз. Минтақа давлатлари Банк билан ҳамкорликда қисқа муддатларда ушбу “энергетик артерия” лойиҳасини бошлашига ишонамиз.

Учинчидан, ўзаро боғлиқ транспорт тизими ва логистика йўлаклари барқарорлигини таъминлаш энг долзарб масалага айланмоқда.

Жаҳондаги зиддиятлар оқибатида логистика коридорлари ўзгариши ҳозирнинг ўзида Марказий Осиё давлатлари учун юк ташиш харажатининг 30 фоизгача ошишига, етказиб бериш муддатлари эса бир неча ҳафта кечикишига сабаб бўлмоқда.

Хабарингиз бор, Шарқ ва Ғарбни боғлайдиган “Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон” темир йўли лойиҳаси бўйича қурилиш ишлари бошланган. Ушбу янги транспорт йўлаги ҳисобига бутун минтақанинг транзит салоҳияти сезиларли даражада ошади. Маҳсулотларни етказиб бериш муддати 10 кунгача қисқаради, йилига 15 миллион тоннагача юк ташиш имконияти яратилади.

Бу борада Банкнинг Марказий Осиё минтақавий иқтисодий ҳамкорлик дастури доирасида “Рақамли божхона ва логистика альянси”ни ташкил этишни таклиф этамиз. Бунинг натижасида божхона тартибларини уйғунлаштириш, ҳужжатлар айланишини рақамлаштириш, чегара орқали юк ташишларни енгиллаштириш имконияти яратилади.

Тўртинчидан, Банк иштирокида хусусий сектор билан ҳамкорликни янада кучайтиришдан манфаатдормиз.

Айниқса, ҳозирги технологиялар асрида критик минераллар учун рақобат кун сайин авж олаётганини барчамиз кўриб турибмиз. Халқаро экспертларнинг хулосаларига кўра, 2040 йилга бориб, саноат учун муҳим минералларга талаб 6 баробар ошади. Бу — янги имконият. Ўзбекистон мис, вольфрам, молибден, магний, графит, ванадий, титан ва бошқа минералларнинг катта захирасига эга. Биз бу салоҳиятни ишга солиш мақсадида кореялик ҳамкорларимиз билан R&D маркази фаолиятини йўлга қўйдик. Тошкент ва Самарқанд вилоятларида “Келажак металлари технопарки”ни бунёд этмоқдамиз. АҚШ, Хитой, Туркия каби давлатларнинг йирик компаниялари билан қиймати 1,6 миллиард долларлик 70 дан зиёд лойиҳани бошлаганмиз.

Биз нафақат фойдали минералларни қазиб олиш, балки уларни чуқур қайта ишлаш орқали иқтисодиёт ривожига янги туртки беришни мақсад қилганмиз. Осиё тараққиёт банкининг “Критик минералдан — ишлаб чиқаришга” дастурига қўшилиш ва унинг доирасида юқори қўшимча қийматга эга бўлган лойиҳаларни амалга оширишни таклиф этамиз. Бунда геология-қидирув ишларида замонавий технологиялар ва рақамли ечимларни жорий қилиш, қазиб олиш ва қайта ишлаш жараёнларига экологик стандартларни татбиқ этиш, критик минералларни етказиб беришнинг барқарор занжирларини яратиш муҳим, деб ҳисоблаймиз.

Бешинчидан, иқлим ўзгариши ва чўлланиш жараёнлари Марказий Осиё мамлакатлари тараққиёти учун жиддий таъсир кўрсатмоқда.

Экологик муаммолар оқибатини юмшатиш мақсадида беш йилдан буён “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида ҳар йили 200 миллион туп кўчат экиб келяпмиз. Орол денгизининг қуриган тубида 2 миллион гектар яшил қопламали ҳимоя ўрмонзорларини яратдик. Ўзбекистонда 2030 йилгача яшиллик даражасини 30 фоизга етказиш бўйича катта марра олганмиз.

Айни пайтда Осиё тараққиёт банки ҳам 2030 йилгача мўлжалланган иқлим соҳасида Ҳаракатлар режасини самарали амалга ошириб келмоқда. Банк ажратаётган йиллик маблағларнинг 50 фоиздан кам бўлмаган қисмини иқлим лойиҳаларини молиялаштиришга йўналтирмоқда.

Ўйлайманки, бундай эзгу саъй-ҳаракатларни Банк ва минтақа мамлакатлари билан биргаликда рўёбга чиқарсак, натижаси янада юқори бўлади. Шу боис, “Марказий Осиё яшил белбоғи” минтақавий лойиҳасини амалга оширишни таклиф этамиз.

Олтинчидан, дунёдаги нотинчлик туфайли миллионлаб туристлар хавфсиз йўналишларни қидирмоқда.

Марказий Осиё зиёрат, маданий, гастрономик, этно, экстремал, тиббиёт каби туризм йўналишларида катта салоҳиятга эга. Бу соҳага алоҳида эътибор қаратиб, зарур инфратузилма, сервис, виза ва транспорт, энг муҳими, сайёҳлар хавфсизлигини таъминлашга қаратилган ислоҳотларни амалга оширдик. Бунинг ҳисобига ўн йил ичида Ўзбекистонга хорижий туристлар оқими 6 карра ошиб, 12 миллион нафарга етди.

Яқинда Тошкент шаҳрида очилган Марказий Осиёнинг илм-фан ва маънавий хазинаси сифатида эътироф этилаётган Ислом цивилизацияси маркази, Самарқандда барпо этилган буюк аллома Имом Бухорий ёдгорлик мажмуаси юртимизнинг янги дурдоналарига айланди. Бундай мажмуалар қўшни мамлакатларда ҳам бунёд этилмоқда. Шу боис, минтақа давлатларини бирлаштирадиган туристик макон — “Марказий Осиё туризм ҳалқаси”ни яратиш ташаббусини илгари сурамиз. Қўшни давлатлар, Осиё тараққиёт банки ва бошқа ҳамкорларимизни туризмни ривожлантириш бўйича лойиҳалар портфелини шакллантириб, биргаликда молиялаштиришга чақирамиз.

Юқорида айтиб ўтилган барча таклиф ва ташаббусларни биз Осиё тараққиёт банки билан фақат суверен кредитлар доирасида эмас, балки давлат-хусусий шериклик, кафолат инструментлари, аралаш молиялаштириш ва хусусий капитални жалб этиш орқали фаол ҳамкорликда амалга оширишга тайёрмиз. Шу муносабат билан минтақавий лойиҳалар учун Инновацион молиялаштириш платформасини шакллантиришни таклиф этамиз.

Ҳурматли Банк бошқарувчилари!

Ҳозирги кунда жаҳон иқтисодиётида рўй бераётган кескин ўзгаришлар Осиё тараққиёт банкининг кенг минтақамиз ижтимоий-иқтисодий барқарорлигини таъминлашдаги муҳим ўрнини янада оширмоқда. Бу борада биз Банк президенти, халқаро молия ва иқтисодий муносабатлар соҳасида катта билим ва тажрибага эга бўлган Масато Канда жанобларининг олиб бораётган самарали ислоҳотларини тўлиқ қўллаб-қувватлаймиз.

Қадрли йиғилиш иштирокчилари!

Бугунги анжуманда дунёнинг 100 дан ортиқ давлати, халқаро молия ташкилотлари, етакчи банклар ва компанияларнинг нуфузли экспертларидан иборат 4 мингдан зиёд вакиллар қатнашмоқда.

Самарқанд платформасида илгари сурилади муҳим таклиф ва ташаббуслар келгусида катта амалий натижаларга, ҳар бир келишув эса аниқ ва фойдали лойиҳаларга айланишига ишонаман.

Фурсатдан фойдаланиб, барчангизни Янги Ўзбекистоннинг гўзал табиати, тарихий обидалари, юртимизнинг замонавий архитектура қиёфаси билан яқиндан танишишга таклиф қиламан.

Сўзимнинг якунида, сизларга мустаҳкам соғлиқ, масъулиятли фаолиятингизда янги ютуқ ва омадлар тилайман.

САМАРҚАНД МУЛОҚОТИ: ҲАР БИР ТАКЛИФ АМАЛИЙ НАТИЖАГА, ҲАР БИР КЕЛИШУВ ФОЙДАЛИ ЛОЙИҲАГА АЙЛАНАДИ

Бошланиши 1-бетда

Ўзбекистон етакчиси мамлакатимиздаги ислоҳотлар натижаларига тўхталиб ўтди. Масалан, сўнгги йилларда иқтисодиётимизга 150 миллиард доллар хорижий инвестиция киритилган. Натижада 2016 йилдан кейинги қисқа муддатда минглаб замонавий корхоналар ишга туширилган. Қолаверса, товар ва хизматлар экспорти 3 карра ўсиб, миллий иқтисодиёт қиймати 50 миллиарддан 147 миллиард долларга етгани алоҳида қайд этилди. Яна бир муҳим рақам: 35 миллиард долларлик инвестиция лойиҳалари ҳисобига электр энергияси ишлаб чиқариш ҳажми 1,5 баробар оширилиб, 87 миллиард киловатт-соатга етказилди. Шу фактнинг ўзиёқ мамлакатда инвестиция лойиҳаларининг ижтимоий-иқтисодий аҳамияти нақадар юқори эканидан далолат беради, албатта.

Ўзбекистон суверен кредит рейтингларидаги ўрнини 2020 йилдан буён изчил ошириб боряпти. Жорий йил юртимиз Иқтисодий эркинлик индексида 14 поғона юқорилади. Шу тариқа илк бор “иқтисодиёти мўътадил эркин” давлатлар қаторидан жой олди. Глобал беқарорлик шароитида ҳам иқтисодиётимиз биринчи чорак якуни бўйича 8,7 фоизли ўсишга эришди.

— Энг муҳими, ислоҳотларимизда ҳар бир оила, ҳар бир инсоннинг кундалик ҳаётини яхшилашга асосий эътиборни қаратдик. Биз ўтган даврда 8,5 миллион эҳтиёжманд аҳоли даромадини ошириб, камбағаллик даражасини қарийб 35 фоиздан бугунги кунда 5,8 фоизга туширишга эришдик, — деди Президентимиз.

Мамлакатимиз охирги ўн йилда Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда энг катта ижобий ўзгариш қилган беш давлатдан бири бўлди. Бундай натижалар дастлабки қадамлардир. Келгусида янада катта марралар кўзланган. Жумладан, 2030 йилга қадар барча соҳа технологик ва инновацион ўсиш моделига ўтказилади. Натижада иқтисодиёт қийматини 240 миллиард доллардан оширишга эришилади. Шу орқали даромади ўртачадан юқори давлатлар қаторига кириш ҳамда камбағалликка тўлиқ барҳам бериш мақсад қилинган.

Президентимиз мамлакатимиздаги улкан ислоҳотларда Осиё тараққиёт банки ва бошқа халқаро молия ташкилотларининг ўрнини, жумладан, ОТБ билан амалга оширилган ва жорий қўшма лойиҳалар портфели қарийб 16 миллиард долларга етганини алоҳида эътироф этди. Шу муносабат билан Осиё тараққиёт банки президенти Масато Канда, Банк бошқарувчилари ҳамда Жаҳон банки, Халқаро валюта жамғармаси, Ислом тараққиёт банки, Осиё инфратузилма инвестициялари банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда бошқа халқаро молия институтлари раҳбариятига яқин ҳамкорлик учун самимий миннатдорлик билдирди.

Жаҳон иқтисодиётида юз бераётган мураккаб ўзгаришлар ва янги технологияларнинг жадал ривожланиши ҳақида сўз юритилиб, барқарор ривожланишни таъминлаш учун Осиё тараққиёт банки билан ҳамкорликда янги механизм ва таъсирчан ёндашувларни жорий этиш зарурлиги таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари ана шу заруратдан келиб чиқиб, ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан нафақат мамлакатимиз, балки минтақа учун долзарб ўнга яқин таклиф ва ташаббусларни илгари сурди.

Хусусан, рақамли трансформация ва сунъий интеллектга алоҳида эътибор қаратилди. Юртимизда Сунъий интеллект хабини яратиш ишлари бошланган эди. Бундан ташқари, ҳудудларда дата марказларни кўпайтириш, супер компьютерларни ишга тушириш ва “Беш миллион сунъий интеллект етакчилари”ни тайёрлаш бўйича дастурлар амалга оширилмоқда.

— Таълим, тиббиёт, сув хўжалиги, экология, озиқ-овқат хавфсизлиги каби аҳолининг бирламчи эҳтиёжи учун энг зарур бўлган йўналишларда ҳам очиқ сунъий интеллект моделларидан фойдаланиш талаб этилмоқда, — деди давлатимиз раҳбари.

Осиё тараққиёт банки шафелигида Ривожланаётган мамлакатларда сунъий интеллект кўламини ошириш бўйича алоҳида дастур ишлаб чиқиш таклиф этилди. Ўзбекистон банкнинг “Осиё учун рақамли магистрал” ташаббусига қўшилишга тайёр экани маълум қилинди. Тошкентда унинг минтақавий мувофиқлаштириш марказини очиш таклифи илгари сурилди.

“Яшил” энергетикани ривожлантириш устувор йўналиш сифатида белгиланди. Дунёнинг етакчи компаниялари билан ҳамкорликда 5600 мегаваттли қувватлар ишга туширилди. Ушбу ишларнинг изчиллигини сақлаб, 2030 йилга бориб генерацияда қайта тикланувчи энергия манбалари улушини 54 фоизга етказиш режалаштирилмоқда.

Осиё тараққиёт банки тоза энергия экспортини кенгайтириш учун Марказий Осиё — Европа “яшил” энергетика коридорини яратишга кўмаклашаётгани минтақадорлик билан таъкидланди. Минтақа давлатлари банк билан ҳамкорликда қисқа муддатларда ушбу “энергетик артерия” лойиҳасини бошлашига ишонч билдирилди.

Кейинги долзарб вазифа — транспорт тизимларининг ўзаро боғлиқлигини ва логистика йўлаклари барқарорлигини таъминлаш.

Халқаро логистикадаги қийинчиликлар “Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон” темир йўлини қуришнинг аҳамиятини оширмоқда. Мазкур лойиҳа юкларни етказиб бериш муддатини 10 кунгача қисқартириш ва бутун минтақа транзит салоҳиятини сезиларли даражада ошириш имконини беради.

Банкнинг Марказий Осиё минтақавий иқтисодий ҳамкорлик дастури (CAREC) доирасида “Рақамли божхона ва логистика альянси”ни ташкил этиш таклиф этилди.

Ўзбекистон нафақат фойдали минералларни қазиб олиш, балки уларни чуқур қайта ишлаш орқали юқори қўшилган қийматга эга ишлаб чиқариш қувватларини ташкил этишни мақсад қилган.

Мамлакатимиз етакчиси юқори қўшилган қийматга эга лойиҳаларни илгари суриш учун Осиё тараққиёт банкининг “Критик минералдан — ишлаб чиқаришга” дастурига қўшилиш муҳимлигини таъкидлади.

Марказий Осиё ягона тарих ва муштарак тараққиётга эга ягона минтақадир. Буни экологик масалалар мисолида ҳам кўриш мумкин. Форумда иқлим ўзгаришига қарши курашиш муҳим вазифа сифатида белгиланган ҳам бежиз эмас. Давлатимиз раҳбари Орол денгизининг қуриган тубида ҳимоя ўрмонларини барпо этиш бўйича миллий саъй-ҳаракатларга қўшимча равишда “Марказий Осиё яшил белбоғи” минтақавий лойиҳасини амалга оширишни таклиф этди.

Минтақавий ҳамкорлик доирасида “Марказий Осиё туризм ҳалқаси”ни барпо этиш ташаббуси илгари сурилди. Лойиҳа минтақадаги ноёб маданий, зиёрат, гастрономик, этнографик ва бошқа объектларни сайёҳлар учун ягона маконга бирлаштиришга қаратилган.

Билдирилган барча таклиф ва ташаббусларни тизимли илгари суриш учун ОТБнинг лойиҳаларни молиялаштириш бўйича кенг имкониятлари, жумладан, хусусий капитални сафарбар қилиш зарурлиги таъкидланди. Шу муносабат билан минтақавий лойиҳалар учун Инновацион молиялаштириш платформасини шакллантириш таклиф этилди.

Давлатимиз раҳбари ҳозир жаҳон иқтисодиётида рўй бераётган кескин ўзгаришлар шароитида Осиё тараққиёт банкининг кенг минтақамиз ижтимоий-иқтисодий барқарорлигини таъминлашдаги ўрни янада ошаётганини таъкидлади.

Якунда Президентимиз Самарқанд платформасида илгари сурилади муҳим таклиф ва ташаббуслар келгусида катта амалий натижаларга, ҳар бир келишув аниқ ва фойдали лойиҳаларга айланишига ишонч билдирди.

Шу билан Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Самарқанд вилоятига ташрифи якунланди.

Осиё тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг 59-йиллик йиғилиши эса давом этмоқда.

Авазбек ХУДОЙҚУЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Муҳаммад АБУНАЙЯН: “ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ЕТУК СТРАТЕГИК ФИКРЛАШ ВА АМАЛИЙ ҲАРАКАТ УЙҒУНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЙ ОЛГАН ЕТАКЧИ”

Бошланиши 1-бетда

Шунингдек, Жаноби Олийлари компаниямизнинг турли ҳудудларда, турли технологиялар ва ечимлар асосида амалга ошираётган барча лойиҳаларини ҳам шахсан кузатиб бормоқда.

Айтиш жоизки, мамлакатингиз етакчиси Ўзбекистоннинг стратегик ривожланиш йўлини ўз вақтида ва жуда аниқ белгилаб берди. Хусусан, “яшил” энергетика, энергия алмашинуви ва энергетик хавфсизлик масалаларига алоҳида эътибор қаратилган.

Ўзбекистон Президенти бошқа кўплаб давлатлар ҳали бу масалаларга тўлиқ эътибор қаратмасиданоқ, ушбу йўналишларда аниқ ва узоқни кўзлаган мақсадларни белгилаб берди. Қайта тикланадиган ва “яшил” энергия улушини ошириш бўйича қатъий ёндашув шаклланди.

Энг муҳими, бу лойиҳалар фақат технология нуқтаи назаридан эмас, балки иқтисодий самарадорлик ва ижтимоий таъсир жиҳатидан ҳам пухта ўйланган. Бу эса самарадорликни таъминлайди, таннархни оптималлаштиради ва барқарор натижага олиб келади.

Айтиш керакки, бугунги кунда Ўзбекистоннинг энергия сиёсати кўплаб мамлакатлар учун намуна бўла олади.

Бу жараёнда фақат таъминот масаласи эмас, балки тўғри иқтисодий ёндашув ва ижтимоий омиллар, жумладан, маҳаллий кадрлар тайёрлаш ҳам ҳисобга олинган.

Жаноб Президент инсон капиталига алоҳида эътибор қаратади. Мамлакатингизда ёшларни янги технологияларга ўқитиш, уларни замонавий билимлар билан таъминлаш, маҳаллий мутахассисларни тайёрлаш масалалари устувор вазифа сифатида белгиланган.

Қурилиш, эксплуатация ва техник хизмат кўрсатиш каби жараёнларда маҳаллий кадрларнинг иштирокини таъминлаш, уларни ўқитиш ва ривожлантириш бўйича тизимли ишлар олиб борилмоқда.

Саудия Арабистонида энергетик трансформация ва “яшил” энергетикани жорий этиш жараёни Валиаҳд шаҳзода ва Бош вазир раҳбарлиги остида муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик натижасида энергетика самарадорлиги бўйича муҳим янгиликлар ва билимлар алмашинуви йўлга қўйилди. Бугун бу йўналишда институционал асослар ҳам яратилган.

Буларнинг барчаси Саудия Арабистони ва Ўзбекистон ўртасида Президент Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийларининг етакчилиги остида шаклланган яқин ва ишончли ҳамкорлик самарасидир.

Бугунги кунда дунёдаги кўплаб мамлакатлар энергетик хавфсизлик масаласини инқироз шароитида ҳал қилишга мажбур бўлмоқда. Аммо Ўзбекистонда бу масала анча олдиндан, стратегик ёндашув асосида ҳал этилган. Шунинг учун ҳам мамлакат бугунги глобал ўзгаришларга барқарор ҳолда жавоб бермоқда.

Бу эса Президентингизнинг узоқни кўра билиши, қатъияти ва пухта режалаштирилган сиёсати натижасидир.

Биласизми, очиқ ва самимий айтадиган бўлсам, мен давлатингиз раҳбари етакчилигидан жуда таъсирланганман. Дунёда стратегия ва қарашлар ҳақида гапирадиган етакчилар кўп. Лекин бу ғояларни амалга оширадиган, уларни реал натижага айлантирадиган етакчилар жуда кам.

Президент Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийлари айнан шундай етакчи. Мамлакатингиз раҳбари нафақат стратегияни белгилайди, балки уни ҳаётга татбиқ этади, натижага эришади ва бу жараёнга шахсан масъулият билан ёндашади.

Энг катта устунлиги эгалик ҳисси ва амалий ёндашувидир. Президентингиз фақат режа тузиб қолмайди, балки уни тўлиқ амалга оширишга эришади. Шу билан бирга, нафақат мамлакат ёки минтақа учун, балки халқаро ҳамжамият учун ҳам кучли намуна бўлиб келмоқда.

Бугун биз буни амалда кўриб турибмиз. Илгари Ўзбекистонга инвесторларни жалб қилиш жуда қийин эди. Кўплаб давлатлардан инвесторлар деярли келмасди.

Ҳозир эса вазият мутлақо ўзгарган. Бугун бутун дунёдан сифатли ва йирик инвесторлар Ўзбекистонга келмоқда. Бу катта меҳнат, изчил ислоҳотлар ва қатъий сиёсий ирода натижасидир.

Шаффофликни таъминлаш, институционал ислоҳотлар, меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштириш, қонун устуворлигини мустаҳкамлаш — буларнинг барчаси босқичма-босқич амалга оширилди. Энг муҳими, бу жараёнлар ортида ҳақиқий қатъият ва амалий ҳаракат турибди.

Бугун халқаро анжуманларда ҳам буни яққол кўриш мумкин. Биз айни пайтда иштирок этаётган тадбирда ҳам дунёнинг турли бурчакларидан келган иштирокчиларни кўриб турибмиз.

Яқин кунларда бўлиб ўтадиган инвестиция форумида ҳам бу янада яққол намоён бўлади. Ишончим комилки, у ерда сиз дунёнинг турли мамлакатларидан келган етакчи компаниялар ва инвесторларни кўрасиз.

Бу Ўзбекистоннинг қандай ўзгаргани, қандай имкониятлар очилганини кўрсатадиган энг аниқ далилдир.

Мен бир нарсани алоҳида таъкидламоқчиман. Ўзбекистон ҳар қандай инвесторнимас, балки жиддий, узоқ муддатли, масъулиятли ва шерикликка тайёрларнигина қабул қилади.

Бу ерда “келиб-кетадиган” сармоядорлар учун шароит яратилмайди. Узоқ муддатли, ўзаро манфаатли ва барқарор ҳамкорлик қадрланади.

Бундай ёндашув натижасида сифатли инвесторлар келмоқда ва улар ўз сармоясидан муносиб натижа олмоқда.

Президент Жаноби Олийларига алоҳида раҳмат айтиш керак. У киши жуда кўп мамлакатларда ҳали кузатилмаган даражадаги ислоҳотларни амалга оширди.

Марказий Осиёга қаранг. Президентингиз қўшни давлатлар билан муносабатларни янги босқичга олиб чиқди. Кўплаб келишмовчиликларни ҳал этишга хизмат қилди ва минтақада ўзаро ишонч ва ҳамкорлик муҳитини шакллантирди.

Бугун Марказий Осиё мамлакатлари ўртасидаги яқинлик ва ҳамжиҳатлик — бу ҳам кучли сиёсий ирода ва етакчилик натижаси.

Нега баъзи давлатлар бундай тезликка эриша олмаяпти? Чунки бу ерда фақат раҳбарлик эмас, балки етук стратегик фикрлаш ва амалий ҳаракат уйғунлиги мавжуд.

Президент Жаноби Олийлари ана шу уйғунликни таъминлай олган етакчи. Шунинг учун ҳам бугун кўплаб давлатлар ва халқаро доиралар Ўзбекистондаги ўзгаришларга катта қизиқиш билан қарамоқда.

Хитой, Швейцария, Америка Қўшма Штатлари каби кўплаб мамлакатларда бўлдим. Ҳамма жойда бир нарсани кўрдим. Одамлар Ўзбекистон ҳақида эшитган, қизиқиш билдирмоқда ва бу мамлакатни яқиндан танишни истаяпти.

Ўзбекистон бугун дунёдаги энг ёрқин трансформация мисолларидан бирига айланди. Бу, албатта, Президент Жаноби Олийларининг етакчилиги ва халқнинг қўллаб-қувватлаши натижасидир.

Шу билан бирга, мен бир муҳим жиҳатни алоҳида таъкидламоқчиман: бу ютуқлар ортида буюк халқ турибди. Ёшлар мамлакатнинг энг катта бойлиги ҳисобланади. Улар билимга чанқоқ, ўзгаришларга тайёр ва юқори мақсадларга интилмоқда. Бу эса келажак учун янада катта имкониятлар эшигини очади.

Биз эса Саудия Арабистони ва Саудия бизнес кенгаши сифатида, шунингдек, “ACWA” ва “Vision Invest” компаниялари орқали Ўзбекистонда турли инфратузилма лойиҳаларига сармоя киритмоқдамиз.

Ушбу лойиҳалар қаторида аэропортлар, тиббиёт муассасалари, жумладан, Фарғонадаги шифохона, шунингдек, сув таъминоти, сувни қайта ишлаш, марказлаштирилган совитиш ва иситиш тизимлари каби йирик ташаббуслар бор.

Бундан ташқари, кўчмас мулк, туризм ва ишлаб чиқариш соҳаларида ҳам фаол иш олиб борилмоқда. Биз Ўзбекистонга замонавий технологиялар ва юқори сифатли ишлаб чиқариш ечимларини олиб киримоқдамиз.

Айрим компаниялар бу ерда маҳаллий корхоналарни сотиб олиб, ноу-хау ва замонавий технологияларни жорий этмоқда.

Мақсадимиз Ўзбекистонни фақат истеъмол бозори сифатида эмас, балки минтақавий марказга айлантиришдир. Яъни бу ерда яратилган маҳсулотлар ва ечимлар кейинчалик бошқа мамлакатларга ҳам экспорт қилинади. Бу эса Ўзбекистонни технология ва билим тарқатувчи марказга айлантиради.

Шу маънода, Саудия Арабистонидаги раҳбарият — Валиаҳд шаҳзода ва Бош вазир, шунингдек, энергетика вазири Шаҳзода Абдулазиз бин Салмон Жаноби Олийларининг қўллаб-қувватлаши бу ҳамкорликни янада кучайтирмоқда.

Уларнинг қарашлари ва амбициялари доимо олдинга интилишга қаратилган ва бу ҳамкорлик йил сайин янада кенгайиб бормоқда.

Сизга жуда муҳим бир жиҳатни айтиб бермоқчиман. Мен сиёсатчи эмасман, тадбиркорман. Лекин тадбиркор сифатида амалиётда кўраётган нарсам шуки, бугунги кунда дунёда ноаниқликлар жуда кўпайди. Геосиёсий вазият, урушлар, турли хавфлар — буларнинг барчаси кўплаб мамлакатларни янада эҳтиёткор, ҳатто консерватив қилиб қўйди.

Кўп давлатлар эндиликда асосан ўз ички бозорига эътибор қаратмоқда, бошқа мамлакатларга сармоя киритишга унчалик шошилмаяпти.

Аммо бизнинг ҳолатимиз бошқача. Саудия Арабистони ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатлар оддий ҳамкорлик эмас, ўзаро ишончга асосланган стратегик шериклик.

Икки мамлакат раҳбарлари — Валиаҳд шаҳзода, Бош вазир ва Президент Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийлари ўртасида шаклланган яқин ва ишончли муносабатлар биз, тадбиркорлар учун жуда катта аҳамиятга эга.

Бу эса бизга нафақат ишонч, балки янада кўпроқ иш қилиш, янада каттароқ лойиҳаларга киришиш ва янада катта натижаларга эришиш учун кучли мотивация беради.

Шу ўринда аниқ айтишим мумкин, куни кеча Президент Жаноби Олийларига айтганимиздек, Саудия Арабистонидан киритилган сармоя ҳажми 26 миллиард доллардан ошган бўлса, энди бу кўрсаткични янада кўпайтирамиз.

Жаноби Олийлари раҳбарлиги остида берган ваъдамизга мувофиқ, бу йил сармоя ҳажмини 30 миллиард доллардан оширишни режалаштирганмиз.

Бу билан чекланиб қолмаймиз. Биз аллақачон 2030 йилгача бўлган режаларни тузмоқдамиз.

Чунки икки мамлакат етакчилари ўртасида умумий мақсадлар ва катта режалар бор. Улар доимо олдинга интилади ва эришилган натижалар билан чекланиб қолмайди.

Уларнинг мақсадлари юқори, биз, бизнес вакиллари бу мақсадларни амалга оширишда фаол иштирок этишимиз керак.

Вазифамиз Саудия Арабистони ва севимли мамлакатимиз Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлайдиган ҳақиқий иқтисодий шерикка айланишдир.

Биз, Саудия Арабистони бизнес вакиллари мамлакатингизга нафақат сармоя киритиш, балки қўшимча қиймат яратиш, янги имкониятлар очиш ва Ўзбекистон тараққиётига ҳисса қўшиш учун келганмиз.

Шахсан мен ҳар доим бу ерда ўзимни уйимдагидек ҳис қиламан. Мамлакатингизга келганда менда доимо хурсандчилик ва илҳом пайдо бўлади.

Кетаётганимда эса яна қачон қайтиб келишим ҳақида ўйлайман.

Иншааллоҳ, яқин ойларда яна қайтиб келаман. Инвестиция форумида яна учрашамиз.

Шунда бугунги учрашув ва муҳокамалардан кейин қандай натижаларга эришганимиз, қандай янги лойиҳаларни амалга оширганимиз ва Ўзбекистонга яна қандай сармоялар ва билимларни олиб келганимизни биргаликда муҳокама қиламиз.

ЎзА

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

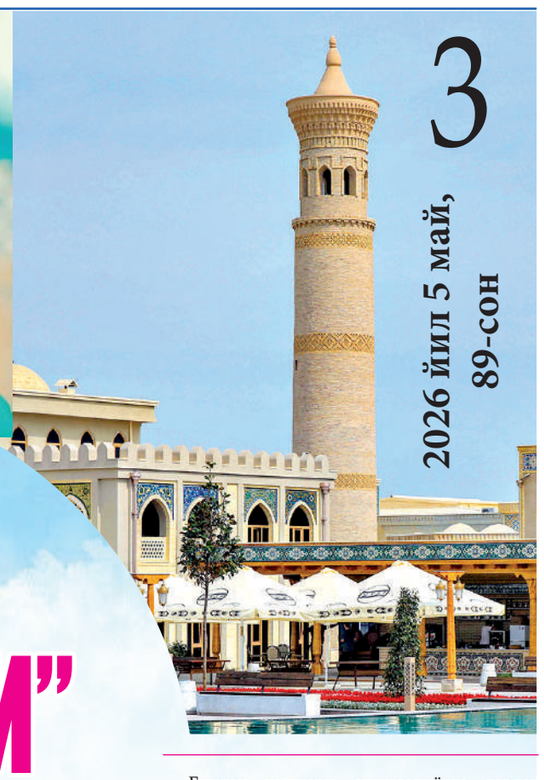
2026 йил 5 май, 89-сон

3

Апрель сарҳисоби

“АДОЛАТ БИЛАН ЖАҲОН ГУЛШАНИ ОБОД БЎЛАДИ”

СОҲИБҚИРОН МЕРОСИ ВА ЎГИТЛАРИ ЗАМОНАВИЙ ЎЗБЕКИСТОН СИЁСАТИДА ҲАМ ДОЛЗАРБ

Нодир МАҲМУДОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Ўтаётган ҳар бир кун бизни мамлакатимиз ҳаётидаги қутлуғ ва муҳим воқеа — Мустақиллик байрами сари яқинлаштиряпти. Давлатимиз раҳбари апрелнинг дастлабки кунида имзолаган “Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 35 йиллигини кенг нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида”ги қарорда назарда тутилган мақсад ва вазифалар қутлуғ кун моҳиятини янада теран ҳис этишимизга хизмат қилади. “Ягона Ватан, ягона халқ бўлиб, янги ҳаёт ва келажак яратамиз!” деган бош ғоя эса юртимиздаги туб ислоҳотлар, маънавий юксалиш ва миллий тикланиш жараёнларини қалбан англашимизга ёрдам беради.

Қарордаги мақсад ва вазифалар аҳоли фаровонлигини янада ошириш, иқтисодий-ижтимоий ислоҳотларни чуқурлаштириш, маънавий-маърифий ишларни ривожлантириш каби йўналишларни янги босқичга олиб чиқишга қаратилган. Миллий истиқлолимизнинг давлатчилигимиз тарихи, ҳозирги ва келажак ҳаётимиз учун беқиёс аҳамиятини ҳисобга олиб, халқимиз катта тантана билан нишонлайдиган байрамни янги Ўзбекистоннинг бугунги улкан салоҳияти ва жаҳон майдонидаги нуфузига мувофиқ юксак даражада, муносиб нишонлашга доир топшириқлар белгиланган.

2

Буюк Амир Темурнинг шонли ва шукуҳли фаолияти, у асос солган қудратли салтанатнинг оламшумул ютуқлари, давлат бошқарувидаги тадбирли ва қатъиятли сиёсати, асрларга бўйлаган бунёдкорлик ишлари ўзбек миллати қадр-қимматини жаҳон тамаддуни саҳнида юксак мавқега олиб чиққан.

Президентимиз 9 апрель куни Тошкент шаҳридаги Амир Темур хиёбонига ташриф буюриб, улуғ ватандошимиз, машҳур давлат арбоби, енгилмас саркарда, илм-фан, маданият ва санъат ҳомийси ҳайкали пойига гулчамбар қўйди.

Халқимиз табаррук заминимиздан шундай улуғ зот етишиб чиққани билан доимо фахрланиб, ғурурланиб яшайди. Айниқса, бугунги янги Ўзбекистон шароитида Амир Темур ва темурийлар тарихи ҳамда меросини чуқур ўрганиш ҳар қачонгидан ҳам катта аҳамият касб этмоқда. Бу шонли сулола даврида яратилган темурийлар Ренессанси мамлакатимизда янги Уйғониш даври пойдеворини яратишда халқимиз учун ишонч, илҳом ва куч-қудрат манбаи бўлиб хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари шу куни янгидан реконструкция қилинган Темурийлар тарихи давлат музейига ҳам ташриф буюрди. Улуғ зот таваллудининг 690 йиллигини кенг нишонлаш мақсадида жорий йил 5 февраль куни Президентимизнинг тегишли қарори қабул қилинган эди. Унга кўра, ҳар йили апрель ойи “Амир Темур ойлиги” деб эълон қилиниб, таълим муассасалари, илмий марказлар ва маҳаллаларда темуршунос олимлар, ёзувчи ва санъаткорлар иштирокида учрашувлар, давра суҳбатлари ва маърифий тадбирлар ўтказилади.

Президентимиз музейнинг янгиланган экспозицияси ва ташриф буюрувчилар учун яратилган шароитлар билан танишар экан, аждодлар меросини ўрганиш, асраб-авайлаш ва тарғиб этиш нақадар муҳим эканига урғу берди.

— Дунё ҳавас қилгулик тарихимиз, меросимиз бор. Соҳибқирон тарихини жамлаган музей замонга муносиб янги қиёфага келгани яхши бўлди. Энди буни аҳолимизга, ёшларга, хорижлик меҳмонларга етказиш энг катта вазифамиз. Янги Ўзбекистонни юксалтириш учун керакли билимларни қаердан олиш мумкин десангиз, буларнинг барчаси — аждодларимиз қолдирган меросда, илмда. Шу боис, ёшларимизни, нуронийларни, умуман, аҳолимизни маҳаллабай тарзда музейларга олиб келиб, буюк тарихимиз ҳақидаги билимларини оширишимиз лозим, — деди давлатимиз раҳбари.

Сана муносабати билан пойтахтимизда “Амир Темур ва темурийлар тамаддунининг жаҳон тарихи ва маданиятидаги ўрни ва аҳамияти” мавзусида халқаро илмий конференция бўлиб ўтди. Президентимиз нуфузли анжуман иштирокчиларига табрик йўллади.

3

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев таклифига биноан 21-22 апрель кунлари амалий ташриф билан Остона шаҳрида бўлиб, Минтақавий экологик саммит ва Оролни қутқариш халқаро жамғармаси таъсисчи давлатлари раҳбарлари кенгашининг йиғилишида иштирок этди.

Дастлаб давлатимиз раҳбари Минтақавий экологик саммитнинг очилиш маросимида нутқ сўзлади. Марказий Осиёдаги иқлим ва экология муаммоларини ҳал қилиш бўйича қатор ташаббусларни илгари сурди. Атмосфера ҳавоси сифати ёмонлашаётган шароитда “Марказий Осиёнинг тоза ҳавоси” давлатлараро консорциумини таъсис этиш таклифи билдирилди.

Президентимиз Тошкентдаги Яшил университет ҳузурида фаолият юритаётган Чўлланишга қарши курашиш, қурғоқчиликнинг олдини олиш ҳамда қум ва чанг бўронлари ҳақида барвақт огоҳлантириш марказига минтақавий мақом бериш муҳимлигини таъкидлади. Технологик ўтиш жараёнларини тезлаштириш учун имтиёзли божхона тартиблари ва экомаҳсулотлар учун сертификатларни ўзаро тан олишни назарда тутувчи “Марказий Осиё яшил савдо йўлаги”ни шакллантириш ташаббуси илгари сурилди.

Ёшлар орасида иқлим кун тартиби ва экологик маданиятни илгари суриш учун 2027 йилда Ўзбекистонда Бутунжаҳон ёшлар иқлим форумини ўтказишга тайёрлик билдирилди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Оролни қутқариш халқаро жамғармаси (ОҚХЖ) таъсисчи давлатлари раҳбарлари кенгашининг навбатдаги йиғилишида иштирок этди ва нутқ сўзлади. Мамлакатимиз етакчиси Оролни қутқариш халқаро жамғармаси ноёб минтақавий тузилма сифатида фаолият юритиб келаётгани, Марказий Осиёда сув тақчиллигининг кучайишига сабаб бўлаётган

иқлим ўзгаришлари ва сув истеъмоли кўпайиб бораётган шароитда унинг роли ва аҳамияти янада ортаётганини таъкидлади.

Тадбир якунида етакчилар Остона баёнотини, Қозоғистон раислигининг бориши тўғрисида, 26 мартни Халқаро Орол денгизи, Амударё ҳамда Сирдарё куни деб эълон қилиш тўғрисида ҳамда Ўзбекистон етакчисини 2027-2029 йилларда жамғарма президенти этиб сайлаш тўғрисидаги қарорларни имзоладилар.

4

Экология, маданият, туризм ва спорт. Бу апрель ойида кун тартибига энг кўп чиққан мавзулар дейиш мумкин. Бир-бирини тўлдирувчи бу тўрт йўналиш ҳар доимгидек йилнинг тўртинчи ойида ҳам давлатимиз раҳбарининг эътибори марказида бўлди.

Президентимиз 1 апрель куни “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида кўчат экиш тадбирида иштирок этиб, 108 гектар майдонда Миллий дендрология боғини барпо этишга старт берди. Иштирокчилар билан бирга боғнинг илк 5 гектарида манзарали кўчатлар экди.

Кенг жамоатчилик вакиллари билан мулоқот чоғида маҳалла раислари, отахон ва онахонларимиз, хотин-қизлар вакиллари ҳамда барча фаолларни жойларда миллий урф-одатлар, анъана ва қадриятларни янада кенг тарғиб қилиш, клублар ва жамоалар ташкил этиб, ҳар бир кўча, хонадон, йўл бўйларига ниҳол ва гуллар, қир-адирларга дарахт ва буталар экишда бош бўлишга чақирди.

Шу куни Президентимиз мамлакатимизда ташриф билан бўлиб турган БМТ Туризм бош котиби Шайха Носир ан-Новайсни қабул қилди. Ўзбекистон ва БМТнинг ушбу ихтисослашган муассасаси ўртасидаги кўп қиррали ва узоқ муддатли ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Президентимиз раислигида 7 апрель куни жисмоний тарбия ва спорт соҳасини янги босқичга олиб чиқиш, аҳолини оммавий спортга кенг жалб этиш, селекция ва тайёргарлик тизимини такомиллаштириш масалалари юзасидан видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари 15 апрель — Маданият ва санъат ходимлари куни муносабати билан соҳа вакилларига табрик йўллади. Шу куни Кўксарой қароргоҳида мамлакатимиз етакчиси иштирокида миллий эстрада санъати ёрқин намояндаси, Ўзбекистон халқ артисти Фаррух Зокиров таваллудининг 80 йиллиги муносабати билан тантанали тадбир бўлиб ўтди. Мамлакатимиз етакчиси Фаррух Зокировни ушбу қутлуғ сана билан самимий қутлади.

Тантанада Фаррух Зокировнинг кўп йиллик самарали меҳнати, миллий маданиятимиз ва санъатимизни ривожлантириш йўлидаги фидокорона хизматларини муносиб тақдирлаш мақсадида давлатимиз раҳбарининг санъаткорни “Буюк хизматлари учун” ордени билан мукофотлаш ҳақидаги фармони ва “Ўзбекистон Республикаси халқ артисти Фаррух Зокиров ижодини кенг тарғиб қилиш ҳамда ёш авлодга муносиб етказиш тўғрисида”ги қарори имзолангани эълон қилинди.

16 апрель куни давлатимиз раҳбари маданият ва туризм соҳасидаги ишлар ва янги лойиҳалар тақдимоти билан танишди. Самарқанд шаҳрида 9 гектар майдонда янги Ипак йўли музейини барпо этиш режаси кўриб чиқилди. Тақдимотда аҳолини маданият муассасаларига кенг жалб қилиш, уларнинг мазмун-моҳияти ва иш услубини замон талаблари асосида янгилаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Президентимиз Халқаро шахмат федерациясининг Номзодлар турнири ғолиби Жавоҳир Синдоров билан телефон орқали мулоқот қилди. Ёш гроссмейстеримизни Ўзбекистон шахмати тарихида биринчи марта мазкур нуфузли мусобақада зафар қозониб, том маънодаги тарихий ғалабага эришгани билан самимий табриклади. Энди шахматчимиз олдида жаҳон тожи учун ҳал қилувчи ва шарафли беллашув турганини қайд этиб, бўлажак ўйинларда янада улкан омад, куч-ғайрат ва янги зафарлар тилади.

17 апрель куни Тошкентга етиб келган Жавоҳир Синдоров шарафига тантанали маросим бўлиб ўтди. Давлатимиз раҳбари маросимда сўзга чиқиб, ёш шахматчини мазкур тарихий зафар билан яна бир бор самимий қутлади. Бу бутун халқимиз, янги Ўзбекистоннинг ғалабаси эканини таъкидлади. Мамлакатимизда шахматни кенг оммалаштириш, айниқса, ёшлар ўртасида ушбу спорт турини тарғиб этиш, навқирон авлод қалбида миллий ғурур, Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғуларини камол топтириш борасидаги катта хизматлари, шунингдек, Кипрда ўтказилган FIDE Номзодлар турнирида рекорд натижалар кўрсатиб, муддатидан олдин ғолибликни қўлга киритгани учун Жавоҳир Синдоровни Президентимизнинг “Меҳнат шуҳрати” ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармони ўқиб эшиттирилди.

Давлатимиз раҳбари ёшлар ўртасидаги жаҳон чемпионати доирасида мамлакатимизда бўлиб турган Бутунжаҳон таэквондо федерацияси президенти Чо Чунг Вонни қабул қилди. Мулоқот чоғида ҳамкорликнинг янги истиқболлари муҳокама қилинди.

27 апрелда кўҳна Хива шаҳрида мусиқа ва санъат байрами — “Лазги” III халқаро рақс фестивалининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Президентимиз санъат анжумани иштирокчиларига табрик йўллаб, уларни чин қалбдан муборакбод этди.

Ойнинг сўнгги саналари — 29 апрелда гидроэнергетика соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари, 30 апрель куни эса табиатни муҳофаза қилиш, экологик барқарорликни таъминлаш, чиқиндиларни бошқариш тизимини такомиллаштириш ҳамда муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларни ривожлантириш бўйича таклифлар тақдимоти бўлиб ўтди.

5

Президентимиз 2 апрель куни Бухоро, 8 апрелда эса Тошкент вилоятидаги ислоҳотлар натижадорлиги, ҳудудларнинг иқтисодий салоҳиятидан самарали фойдаланиш ва келгусидаги устувор вазифалар юзасидан йиғилиш ўтказди. Шунингдек, 9 апрель куни бўлиб ўтган йиғилиш кун тартибидан Фарғона вилоятининг Сўх туманини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари масаласи ўрин олди. 16 апрель куни Тошкент шаҳри иқтисодиётида юқори ўсиш суръатини таъминлаш, мавжуд захираларни тўлиқ ишга солиш ҳамда тадбиркорлик фаолияти учун янада қулай шароитлар яратиш масалалари кўриб чиқилди.

Давлатимиз раҳбари 10 апрель куни Бухоро шаҳрига ташриф буюриб, дастлаб вилоятнинг янги маъмурий марказидаги бунёдкорлик ишлари билан танишди. Сўнг Бухоронинг тарихий қисмига ташриф буюрди, шаҳар аҳолиси ва меҳмонлари билан мулоқот қилди. Давлатимиз раҳбарига вилоятнинг иқтисодий, инвестициявий ва туризм салоҳиятини оширишга қаратилган бошқа қурилиш лойиҳалари ҳақида ҳам ахборот берилди.

Мамлакатимиз етакчиси таклифига биноан Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев амалий ташриф билан Ўзбекистонга келди. Олий мартабали меҳмонни Бухоро халқаро аэропортида давлатимиз раҳбари кутиб олди. Президентлар биргаликда Баҳоуддин Нақшбанд мақбарасини зиёрат қилди.

Бухоро шаҳрида бўлиб ўтган етакчилар учрашувида мамлакатларимиз ўртасида дўстлик, стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини янада ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди.

Президентимиз 23 апрель куни Тошкент шаҳри Мирзо Улуғбек тумани ҳокимлигига ташриф буюрди. Дастлаб ҳокимлик биноси ёнидаги Салар канали устида қурилган кўприкни, ҳудуддаги кўкаламзорлаштириш ишларини кўздан кечирди ва шу ерда кўчат экди.

Ҳокимликда вазиятлар маркази ташкил этилиб, сунъий интеллект асосида таҳлил қилиш, муаммоларни тезкор аниқлаш ва ҳал этиш бўйича “Ақлли туман” платформаси ишлаб чиқилган. Президентимиз вазиятлар маркази фаолияти билан танишиб, ушбу янги тизимни пойтахтнинг қолган туманларида ҳам жорий этишга топшириқ берди.

Давлатимиз раҳбари тумандаги Ўзбекистон овози кўчасида ташкил этилган гастрономик туризм кўчаси фаолияти билан ҳам танишди. Замонавий услубда таъмирланган хонадонлар, обод кўчалар ва аҳоли учун яратилган шароитларни кўздан кечирди. Шунингдек, Мирзо Улуғбек туманида янги бунёд этилган “Pavilion” савдо мажмуаси фаолияти ва имкониятлари билан танишиб, мажмуа қурилиш материаллари бозорида янги маданият, янги сифат ва янги хизмат стандартларини шакллантирадиган маскан бўлиши кераклигини таъкидлади.

Президентимизнинг апрель ойида навбатдаги ташриф манзили гўзал Фарғона бўлди. Бу ерда барпо этилаётган янги турар жойлар, тадбиркорлик, чорвачилик, қишлоқ хўжалиги, саноат тармоқларига инвесторларни жалб этиш йўлида амалга оширилаётган лойиҳалар кўламини юртимизда кечаётган ислоҳотларнинг ҳудуддаги кўзгуси дейиш мумкин.

Мамлакатимиз етакчиси фарғоналикларнинг барча ислоҳотларнинг олдинги сафида бўлишига ишонч билдирди. Буни водий аҳли кўтаринки кайфиятда қабул қилди. Икки кунлик ташриф Қўқон шаҳридаги “Янги Ўзбекистон” массивида бажарилаётган бунёдкорлик ишлари билан танишувдан бошланди. Қадимий масканда қад ростлаётган янги массив нафақат уй-жой мажмуаси, балки ҳудуднинг иқтисодий ва ижтимоий қиёфасини ўзгартирувчи замонавий марказ сифатида шаклланмоқда.

Фарғона водийсида Қўқон, Наманган, Андижон ва Марғилон шаҳарларини боғловчи янги электропоезд қатнови йўлга қўйилди. Президентимиз жамоатчилик вакиллари билан бирга ушбу йўналишдаги илк поездда Қўқондан Марғилон шаҳрига келди. Марғилон шаҳрида “Бурҳониддин Марғиноний” илмий-маърифий ва туризм мажмуасининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

— Биз ушбу мажмуани айнан Марғилон шаҳрида барпо этганимиз замирида жуда чуқур тарихий ва ҳаётий ҳақиқат мужассам. Бу табаррук шаҳар кўплаб илм ва маърифат эгаларини вояга етказган. Тарихий манбаларда айтилишича, мазкур қутлуғ маскан “Маърифат аҳлининг ватани” деган юксак шарафга сазовор бўлган. Биз ана шундай қудратли маънавий меросимизга таяниб, Марғилон, бутун Фарғона тарихининг шон-шараф китобига янги саҳифалар битмоқдамиз. Бу билан ҳар қанча фахрлансак, ғурурлансак арзийди, — деди давлатимиз раҳбари.

28 апрель — ташрифнинг иккинчи куни Президентимиз иштирокида Фарғона вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалалари юзасидан йиғилиш ўтказилди.

6

Умуман, Президентимиз апрель ойида йигирмадан ортиқ тақдимот ва ҳисоботлар билан танишди. Хусусан, олий таълим, фан ва инновациялар тизимини янада такомиллаштириш, тўловга қобилиятсизлик институтини такомиллаштириш ва молиявий аҳволи оғир тадбиркорлик субъектларини соғломлаштириш бўйича янги ёндашувлар, солиқ маъмурчилигини такомиллаштириш ва солиқ органлари фаолиятини ислоҳ қилишга доир тақдимотлар ўтказилди.

Бундан ташқари, иқтисодиётда давлат иштирокини қисқартириш ва хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштириш, жамоат хавфсизлигини таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш, электрон тижоратни ривожлантириш ва бонд омборлар фаолиятини йўлга қўйишга қаратилган таклифлар тақдимот қилинди.

“Янги Ўзбекистон ёшлари — 2030” стратегияси лойиҳаси, ташқи меҳнат миграциясини тартибли ташкил этиш, фуқароларни хориждаги юқори даромадли иш ўринларига тайёрлаш ва уларни ҳар томонлама ҳимоя қилишга қаратилган чора-тадбирлар, ер ресурсларидан янада самарали фойдаланишга қаратилган таклифлар ҳам тақдимотлар мавзусини қамраб олди.

Видеоселектор йиғилишларида эса уй-жой қурилиши ва урбанизация соҳасида бажарилаётган ишлар, мавжуд муаммолар ва келгусидаги устувор вазифалар белгилаб олинган бўлса, мутасаддилар нефть-газ тармоғида барқарор ишлаб чиқариш кўрсаткичларини таъминлаш ва молиявий-иқтисодий самарадорликни ошириш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар, шунингдек, ҳарбий хизматчиларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, резерв ва захирадаги офицерлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига тайёргарлик кўриш юзасидан давлатимиз раҳбарига ахборот берди.

Президентимизнинг 7 апрель куни Россия Федерацияси Федерал Мажлиси Федерация Кенгаши Раиси Валентина Матвиенко билан телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди. 15 апрель куни Россия Федерацияси Президенти Администрацияси раҳбарининг биринчи ўринбосари Сергей Кириенко бошчилигидаги делегацияни, 20 апрель куни “ИННОПРОМ. Марказий Осиё” халқаро саноат кўргазмасида мамлакат делегациясига бошчилик қилаётган Россия Федерацияси Ҳукумати Раисининг биринчи ўринбосари Денис Мантуровни қабул қилди.

Бундан ташқари, апрель ойида мамлакатимиз уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш соҳаси ҳамда геология соҳаси ходимлари касб байрамини нишонлади. Давлатимиз раҳбари уларга табрик йўллади. Шунингдек, Самарқандда бўлиб ўтган “Жамоат саломатлиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида трансмиллий наркотаҳдидларга қарши курашиш” мавзусидаги халқаро форум иштирокчиларини қутлади.

7

Давлатимиз раҳбари раислигида 24 апрель куни ўтказилган видеоселектор йиғилиши мамлакат иқтисодиётидаги ҳозирги ҳолат ва устувор йўналишларни аниқ белгилаб бергани билан янада аҳамиятли бўлди. Унда жорий йил биринчи чорак якунлари таҳлил қилинди, ҳудудлар ва тармоқлар кесимидаги кўрсаткичлар ўзаро боғлиқ ҳолда кўриб чиқилди, йил якунигача амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди.

Жумладан, келаси ой 2 миллиард 400 миллион долларлик давлат активларининг 30 фоизи илк бор халқаро фонд бозорларига чиқарилиши қайд этилди. Бу Миллий инвестиция жамғармаси ташкил этилиб, 13 та стратегик корхона бошқаруви нуфузли “Franklin Templeton” компаниясига берилгани билан боғлиқ.

Мамлакатимиз етакчиси барча даражадаги раҳбарлар бугунги мураккаб вазиятда натижа учун шахсан масъул эканини таъкидлади. Иқтисодий ўсишни таъминлаш, инфляцияни жиловлаш, иш ўринларини яратиш, экспортни кўпайтириш, инвестиция сифати ва тадбиркорлар муаммоларини ҳал қилиш ҳар бир раҳбар фаолиятининг асосий мезони бўлиши белгиланди.

8

Чехия Республикаси Бош вазири Андрей Бабиш 29-30 апрель кунлари расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди. Кўксарой қароргоҳида тантанали кутиб олиш маросимидан сўнг Ўзбекистон Президенти ва Чехия Республикаси Бош вазирининг тор доирада ва икки мамлакат делегациялари иштирокида музокаралари ўтказилди.

Ўзбекистон билан Чехия ўртасидаги амалий ҳамкорликнинг жорий ҳолати ва уни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Учрашув аввалида мамлакатимиз етакчиси ушбу ташриф Ўзбекистон — Чехия муносабатлари тарихида сифат жиҳатидан янги босқични бошлаб беришини алоҳида таъкидлади. Барча соҳада ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётгани мамнуният билан қайд этилди.

Ўзаро савдо ҳажмини оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Товар айирбошлашни, шу жумладан, маҳсулот турларини кенгайтириш орқали 1 миллиард долларга етказиш вазифаси қўйилди.

Музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Чехия Республикаси Бош вазири Андрей Бабиш Кенгайтирилган ҳамкорликни илгари суриш тўғрисида қўшма декларацияни имзоладилар.

Муносабат

Фаровон ҳаёт ва ЭРТАНГИ КУНГА ИШОНЧ КАФОЛАТИ

Президентимизнинг 27-28 апрель кунлари Фарғона вилоятига ташрифи ҳудуд ривожини янги босқичга олиб чиқди. Бугунги ҳолат ва истиқболдаги устувор йўналишлар ҳар томонлама таҳлил қилинди. Натижалар эътироф этилиб, давр нафасига мос тарзда янги марралар белгилаб олинди.

Дурдона ҒАФФОРОВА,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси

Шу маънода, мазкур ташриф ҳудудни комплекс ривожлантириш, иқтисодий драйверларни шакллантириш ва “Янги Ўзбекистон” ғоясини ҳаётга татбиқ этиш йўлидаги муҳим стратегик қадам бўлди.

Президентимиз уй-жой қурилиши, саноат, қишлоқ хўжалиги, туризм, таълим ва рақамли технологиялар каби кўплаб соҳалардаги истиқболли лойиҳалар, қилинаётган ишлар билан танишди. Бу Фарғона вилояти бугун нафақат иқтисодий, балки инновацион ва ижтимоий ривожланиш марказига айланиб бораётганини кўрсатади. Ташрифнинг Қўқон шаҳридаги “Янги Ўзбекистон” массивидан бошланганида ҳам чуқур рамзий маъно бор. Бу массив халқимиз фаровонлигини оширишга қаратилган йирик ижтимоий лойиҳадир. У ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий қиёфасини тубдан ўзгартирувчи замонавий марказ сифатида қад ростламоқда.

Мамлакатимизда аҳоли учун муносиб яшаш шароити яратиш миссияси йил сайин амалий натижаларда намоён бўлаётганини Қўқон шаҳрида барпо этилаётган “Янги Ўзбекистон” массиви мисолида кўриш мумкин. Қадимий Қўқонда ҳам тадбиркорлик тараққий этган. Шу боис, у доим гавжум, серҳаракат одамлар яшайдиган шаҳар бўлган. Лекин йиллар давомида шаҳар қиёфаси деярли ўзгармади. Оқибатда аҳоли сони ошиб, уй-жойга эҳтиёж кучайди. Эски инфратузилма туфайли эса бу талабни тўлиқ қаноатлантириш жуда мушкул эди. Янги массив айнан шу муаммога замонавий ечим сифатида барпо этилмоқда.

Президентимиз аввалги ташрифи чоғида массивни бунёд этиш борасида топшириқлар берган эди. Ушбу топшириқ ва кўрсатмалар асосида ишлар жадал бажарилди. Натижада оилалар қисқа муддатда замонавий, барча шароитга эга хонадонларда яшамоқда.

— Оилам билан “Янги Ўзбекистон” массивидан уй сотиб олишни режалаштиряпмиз. Биринчи навбатда, бу ердаги инфратузилма ва шароитлар маъқул келди. Мактаблар, боғчалар, савдо марказлари — ҳаммаси бир жойда. Хонадонлар тайёр таъмирланиб, барча замонавий жиҳозлар билан таъминланган. Бу — оиламиз учун катта қулайлик. Чунки уйни жиҳозлашга қўшимча харажат қилиш шарт эмас, — дейди қўқонлик Музаффаржон Маҳкамов. — Биз бошланғич тўлов ва йиллик ставка ҳам қулай деб биламиз. Шу тарзда уй сотиб олиш биз учун яхши имконият. “Янги Ўзбекистон” массиви нафақат янги хонадонлар, балки янги ҳаёт бошлаш имконияти дегани.

Ҳудудга 1 триллион 850 миллиард сўм йўналтирилиб, 25 минг киши яшайдиган макон барпо этилаётгани оддий кўрсаткич эмас, балки минглаб оилаларнинг осуда ҳаёти учун катта қулайлик.

Фарғона водийси шаҳарларини боғловчи янги электропоезд қатнови йўлга қўйилиши ҳам тарихий воқеа бўлди. 324 километрли темир йўл ҳалқаси водий вилоятларини ўзаро яқинлаштириб, аҳоли ва тадбиркорлар учун хавфсиз ҳамда арзон транспорт хизматини таъминлайди.

Қишлоқ хўжалигида ҳам Фарғонада ўзига хос “тажриба мактаби” яратиляпти. Қува туманидаги “Қува Агростар” мажмуаси ана шундай замонавий манзиллардан. Бу ерда маҳсулот етиштиришдан экспортгача бўлган жараён битта тизимда занжир ҳалқасидай бирлашган. Унинг аҳамиятли жиҳати шундаки, тизим тўлиқ замонавий технология ва илмий салоҳиятга асосланган. Шу боис, деҳқонлар 10 сотих томорқадан 250 миллион сўмгача даромад олиш мумкинлигига ишоняпти. Бунинг сирини ўрганишга рағбат кучаймоқда. Мамлакатимизда илк бор агроволтаика технологияси жорий этилди. Бу сўзни илк бор эшитганимизда нима эканини англамаганимиз табиий. Ўргансак, бу битта жойнинг ўзида қуёш энергиясини олиш учун панеллар ўрнатиш, уларнинг соясида эса деҳқончилик ва чорвачилик қилиш экан. Бу технология сув сарфини 40 фоиз камайтириб, ҳосилдорликни 25 фоиз ошириш имконини бермоқда.

Халқимиз қувончига сабаб бўлган яна бир йирик лойиҳа ҳақида айтиб ўтиш жоиз. “Каркидон” сув омбори ҳудудида 635 миллиард сўмлик замонавий туризм мажмуаси барпо этилмоқда. Шу орқали Фарғона экотуризм марказига айланади. Илгари “Каркидон” сув омбори ҳудуди қаровсиз, яйдоқ қирлар ва даштдан иборат эди. Энди бу жой энг замонавий дам олиш ҳудуди ва яшил маконга айланмоқда. Эътибор қилинг: 508 гектарни эгаллаган мажмуада агротуризм, экотуризм ва экстремал туризм имкониятлари бирлашади. Бундай кенг қамровдаги танлов эса сайёҳлар оқимининг кескин кўпайишига сабаб бўлади. Шунга яраша замонавий меҳмон уйлари, шалелар ҳам қурилади. Ресторанлар ва экобозор сабаб мажмуа янада жозибадор қиёфа касб этади. Лойиҳа амалга оширилса, юздан ортиқ тадбиркорлик субъекти фаолият юритади. Расмий манбаларга кўра, ҳудудда 2000 га яқин иш ўрни очилар экан. Бу — жуда катта рақам. Ҳеч шубҳасиз, уни ижтимоий-иқтисодий ҳаётимиздаги янги саҳифа десак бўлади. Режалар ҳам шунга яраша баланд олинган. Масалан, ҳар йили 750 минг сайёҳ “Каркидон”га келиши кутилмоқда. Ана шу кўрсаткичнинг ўзиёқ миллиардлаб сўм даромад, бюджет тушуми дегани.

> **Ташрифнинг Қўқон шаҳридаги “Янги Ўзбекистон” массивидан бошланганида ҳам чуқур рамзий маъно бор. Бу массив халқимиз фаровонлигини оширишга қаратилган йирик ижтимоий лойиҳадир. У ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий қиёфасини тубдан ўзгартирувчи замонавий марказ сифатида қад ростламоқда.**

Фарғона вилоятидаги ўзгаришлар ҳақида гап кетганда, Қува туманидаги техникумни алоҳида тилга олиш керак. Чунки бу ердаги янгиланишлар шунчаки рақам ёки ҳисобот эмас, балки ёшлар ҳаётидаги реал имкониятларга айланиб бормоқда. Техникумга назар ташлаб, бугун меҳнат бозорида қандай касбларга талаб юқори эканини дарҳол ҳис қилиш мумкин. Немис ва хитой тилларини ўрганаётган ёшлар, логистика ёки дронлар орқали қишлоқ хўжалигини бошқаришни ўзлаштираётган ўқувчилар келажакка мустаҳкам пойдевор қўймоқда. Айниқса, “ақлли” ирригация ёки қуёш панеллари билан боғлиқ йўналишлар бугуннинг талабига жуда мос келади. Муҳими, бу ерда назария билан чекланиб қолинмаяпти. Дуал таълим тизими орқали 550 ўқувчи билимни амалиёт билан уйғун ҳолда ўзлаштиряпти. Бу уларнинг иш топиши ёки фаолиятини бошлашида қўл келади. Стартап марказида фарғоналик ёшлар янги ғоялар ишлаб чиқмоқда. Улар робототехника, СММ, мобилография, дизайн каби йўналишларда ўзини синаб кўряпти, изланмоқда. Даромади юқори бўлган келажак касбларини ўрганяпти. Шу маънода, Қува техникуми ёшлар замонавий касбларни эгаллаб, келажак йўлини белгилаб оладиган ишонч қўрғонига айланиб бормоқда.

Янги Ўзбекистондаги янгиланишлар сабаб Фарғонада яна бир гўзал ва бетакрор мажмуа пайдо бўлди. Мамлакатимиз етакчисининг 2025 йил 1 апрелдаги қарори асосида “Бурҳониддин Марғиноний” мажмуаси барпо этилди. Бу ерга келган киши миллий меъморчилик анъаналарини кўради. Марғилон тарихи ҳақида тасаввурга эга бўлади. Замонавий туризмнинг талабларига тўла жавоб берадиган шарт-шароитларда сайёҳлар қулайликни ҳис этади. Бу ерда меҳмонхона, карвонсарой, савдо ва хизмат кўрсатиш бинолари, ҳунармандлар маркази, миллий бозор ва музейлар қуриб битказилган.

Айниқса, “Отабек ва Кумуш уйи” музейи сайёҳларни ўзига чорлайдиган, миллийлик ва қадриятларимизни тараннум этадиган обод манзилга айланди. Деворларда “Ўткан кунлар” романи саҳналари жонлантирилган, адабиёт ва тарих уйғунлашган. Шунингдек, мақом театри, шоир ва рассомлар хиёбони, кутубхона ҳам сайёҳлар ва маҳаллий аҳоли учун очиқ.

Фарғона бугун ислоҳотлар марказига, инновациялар майдонига ва янги имкониятлар ҳудудига айланмоқда. Муҳими, барча ислоҳотлар инсон манфаатлари, фаровон ҳаёт ва барқарор ривожланишга қаратилган. Шу боис, фарғоналиклар бугун ҳар доимгидан ҳам кўра кўтаринки руҳда, эртанги кунга мустаҳкам ишонч билан ҳаракат қилмоқда.

Президентимизнинг ташрифи вилоят аҳли учун янги имкониятлар эшигини очди. Халқимизга янада кўтаринки руҳ берди. Кўзланган юксак марралар иштиёқи, унга эришмоқ йўлидаги изланишлар шижоати ҳар биримизнинг қалбимизда жўш урянпти. Муҳими, кейинги йиллардаги амалий ўзгаришлар халқимиз қалбида кўзланган маррага, албатта, эришамиз деган ишончни мустаҳкамлаб бормоқда.

Бугуннинг гапи

“МЕНИНГ БОҒИМ” ҒОЛИБ ДЕБ ТОПИЛГАН ТАШАББУСЛАРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШГА 52 МИЛЛИАРД СЎМ АЖРАТИЛАДИ

Бугун мамлакатимизда давлат бюджети ҳисобидан амалга оширилаётган кўплаб лойиҳаларда юртдошларимиз иштироки, жамоатчилик овози ва назорати ортиб бормоқда. “Очиқ бюджет” портали орқали турли ташаббуслар илгари сурилиб, одамларнинг ўзи овоз тўплаётгани, ғолиб лойиҳаларга белгиланган маблағ ажратилаётгани шунга имкон беряпти. Айнан шундай лойиҳалар натижалари ва халқнинг овози билан ҳудудларда янги йўллар, жамоатчилик масканлари, таълим даргоҳлари, дам олиш манзиллари барпо этилмоқда.

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Мамлакатимиз бўйлаб кўкаламзорлаштириш жараёнида ҳам аҳоли бевосита иштирок этмоқда. Гап бу ўринда юртдошларимизнинг “Очиқ бюджет” порталига жойланган “Менинг боғим” лойиҳаси орқали жамоат парклари, боғ ва яшил ҳудудларни ташкил этиш бўйича катта маблағ талаб этиладиган йирик ташаббусларни ҳам илгари сураётгани ҳақида. Бунда таклиф этилган лойиҳалар жамоатчилик фикри асосида шакллантирилиб, тегишли тартибда овозга қўйилади. Ғолиблар аниқлангач, энг кўп овоз олган боғ ёки жамоат паркини молиялаштириш бошланади.

— “Менинг боғим” лойиҳаси давлатимиз раҳбарининг топшириғи билан илк бор 2024 йилда ишга туширилди ва ўшандан буён ўтказиб келинмоқда, — дейди Иқтисодиёт ва молия вазирлиги бош мутахассиси Жаҳонгир Тўраев. — Лойиҳанинг илк мавсумидаёқ юртимиз бўйлаб 53 мингдан ортиқ овоз берилиб, 215 та лойиҳа ғолиб деб топилганди. Уларни молиялаштириш учун эса 48,6 миллиард сўм ажратилган. Бу ана шу маблағлар ҳисобидан юзлаб ҳудудларда боғлар ташкил этилиб, яшил масканлар пайдо бўлганини англатади. Молиялаштиришга муносиб лойиҳалар овоз бериш босқичидан сўнг аниқланади. Ҳар бир таклиф қиймати 250 миллион сўмни ташкил қилади. Мазкур сумма ўртача ҳисобда олинган. Агар ташаббус кўпроқ маблағ талаб қилса, маҳаллий бюджетдан ортган маблағдан ҳам молиялаштирилиши назарда тутилган.

“Менинг боғим” лойиҳасининг 2026 йилги мавсуми 1 апрелдан 30 апрелга қадар давом этди. Дастлаб “Очиқ бюджет” порталига орқали фуқаролар лойиҳа таклифларини киритди. Мазкур босқичда ҳудудлардан жами 610 та лойиҳа келиб тушган. Кейинги босқичда ушбу лойиҳалар белгиланган талаб ва мезонлар асосида саралангач, овоз бериш босқичига ўтказилди. 30 апрелгача давом этган бу босқичда 41,2 мингдан ортиқ овоз берилгани эълон қилинди.

Лойиҳа натижалари ҳам қисқа муддатда маълум қилиниб, ғолиблар рўйхати электрон порталга жойлаштирилди. Унда жорий йилги мавсумда юртимиз бўйлаб 208 та лойиҳа ғолиб деб топилганини кўриш мумкин. Мазкур лойиҳаларни молиялаштириш учун эса давлат бюджетидан 52 миллиард сўм ажратилади.

Ташаббуслар манзили ва мазмуни турлича, аммо ҳар бирининг йўналиши бир хил — ҳудудларда яшил масканларни барпо этиш, қаровсиз қолган жойларни кўкаламзорлаштириш, экологик муҳитни яхшилашга ҳисса қўшишга қаратилган.

Самарқанд вилояти Иштихон туманидан Қувондиқ Ҳуббимов киритган ташаббус энг кўп — 9265 та овоз билан ғолиб лойиҳалар орасида етакчилик қилмоқда. Юртдошимиз ҳудуднинг Соҳибкор маҳалласидаги Ғойиб ота қабристонида кўп йиллик арча дарахтларини экиш, маҳаллада трансформатор ўрнатиш ва артезиан қудуғи қазиш лойиҳасини киритган. Ана шу ташаббусни амалга ошириш учун давлат бюджетидан 250 миллион сўм ажратилди.

Ғолиб деб топилган яна бир лойиҳа ташаббускори Икром Бўронов Тошкент вилояти Бекобод туманида узоқ йиллик дарахтлардан иборат яшил парк барпо этиш таклифини илгари сурган. Лойиҳада боғ ҳудудида одамлар дам олиши учун ўриндиқлар ўрнатиш ҳам назарда тутилган. Таклиф 8995 та овоз тўплади ва уни молиялаштириш учун давлат бюджетидан 250 миллион сўм ажратилди. Бошқа бир лойиҳа орқали эса Фарғона вилояти Риштон туманида “яшил” жамоат парки барпо этиладиган бўлди.

Лойиҳанинг энг кам овоз билан ғолиб бўлган ташаббуси Тошкент шаҳри Яшнобод туманидан киритилган. Унда ташаббускор Аброр Аҳмедов ҳудуднинг Аҳмад Яссавий маҳалласида яшил боғ барпо этиш лойиҳасини илгари сурган. Бу боғ узоқ йиллик дарахтларни экиш ҳисобига барпо этилади. Унда одамлар дам олиб, табиат қўйнида мазмунли вақт ўтказиши учун ўриндиқлар ўрнатилади.

Лойиҳалар экологик муҳитни яхшилаш баробарида одамларнинг яшилликка, табиатга интилишини рағбатлантиради. Қолаверса, уларда овоз берган аҳоли ҳар бир лойиҳанинг молиялаштирилиши, амалга оширилишини ҳам бевосита ҳокимликлар билан биргаликда назорат қилиш имкониятига эга. Чунки лойиҳалар ўз номи билан жамоатчилик ташаббусларини назарда тутади. Мамлакатимиз бўйлаб шиддатли тус олаётган кўкаламзорлаштириш ишларида юртдошларимизнинг ҳиссасини акс эттиради. Асосийси, улар одамларни ягона мақсад йўлида бирлаштириб, ўз ҳудуди ривожи учун биргаликда ҳаракат қилишга чорламоқда. “Менинг боғим” лойиҳаси ҳам атроф-муҳитни асрашга бефарқ бўлмаган, “яшил” масканлар кўпайиши тарафдори бўлган ҳар бир фуқарони жараёнларда фаол иштирок этишга ундайди.

Лойиҳа анъанавий “Яшил макон” умуммиллий ҳаракати билан уйғун амалга оширилаётгани боиси шунда. Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарорига кўра, “Яшил макон” доирасида давлат бюджетидан ҳар йили ажратиладиган маблағларнинг бир қисми “Менинг боғим” лойиҳаларини молиялаштиришга йўналтирилади. Лойиҳаларни амалга оширишдаги очиқлик, ҳисобдорлик, жавобгарлик каби жиҳатлар ҳам тегишли низомда назарда тутилган.

Таклифлар бевосита жамоатчилик билан боғлиқ бўлгани ҳолда ҳудудларда экиладиган дарахт ва ўсимликлар, барпо этиладиган боғларга ким ғамхўрлик қилиши масаласи ҳам долзарб. Мутахассисларнинг маълум қилишича, бу фуқароларнинг ўзига ташлаб қўйилмайди. Ишчи гуруҳ томонидан ҳар бир туман ва шаҳарда пудратчи ташкил қилинади. Дейлик, бир ҳудудда жамоат паркини ташкил қилиш керак бўлса, лойиҳачи, яъни туман ва шаҳар экология бўлимлари паркдаги йўлаклар, ёритиш чироқларидан тортиб, суғориш тизимигача қандай бўлишини лойиҳалаштиради. Пудратчи ажратилган маблағ ҳисобидан кўчатларнинг тупроқ-иқлим шароитига мосларини танлайди ва шу асосда уларни экади. Уч йилгача суғоришдан тортиб, агротехник тадбирларгача — ҳамма вазифа пудратчига юкланади.

Атрофимизда битта янги дарахт пайдо бўлса ҳам қувонамиз, боғларни-ку, айтмаса ҳам бўлади. Бу инсоннинг азалдан табиат билан уйғунликда яшашга мослашганидан бўлса керак. Мазкур масала жиддий экологик муаммога айлангунига қадар ҳам ота-боболаримиз ерга кўчат қадаб, боғ-роғларни кўпайтиришни канда қилмаган. Бугун давом этаётган ушбу ҳаракатлар энди юртимизда умуммиллий ҳаракатга, жамоатчиликни яна бир мақсад йўлида бирлаштираётган ташаббусларга айланди.

Орада маълум вақт унутилиб қолган атроф-муҳитга ғамхўрлик тушунчаси қайтадан, замонавий лойиҳалар асосида оммалашиб бораётир. Биргина “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида ҳар йили 200 миллион туп кўчат экилаётгани келажак авлоднинг экологик барқарор муҳитда яшашини таъминлашга қаратилган катта мақсадларнинг бир қисмидир.

Шу жиҳатдан жорий йил 1 апрель куни давлатимиз раҳбари Тошкент шаҳрида Миллий дендрология боғини барпо этишга старт бериб, боғнинг илк 5 гектар майдонида манзарали кўчат экиш тадбирида иштирок этгани тарихий воқеа бўлди. Миллий дендрология боғи нафақат кўкаламзор ҳудуд, балки илмий, маърифий ва жамоат макони сифатида шакллантирилади. Боғ бўйлаб турли минтақаларга хос дарахтзор, гулзор ҳудудлар, дам олиш майдонлари, пиёдалар ва велосипед йўлаклари барпо этилади.

Давлатимиз раҳбари тадбирда ҳудудларда яшил боғлар барпо этиш бўйича аҳоли ва депутатлар иштирокини янада кенгайтиришни таклиф қилди. Шу асосида жорий йилдан “Менинг боғим” лойиҳаларини ташкил этишни такомиллаштириш ва уларни амалга оширишда янги механизмлар жорий этилмоқда. Энди лойиҳаларни ҳудуднинг тупроқ-иқлим шароити ва сув таъминотига мос равишда шакллантириш тизими, лойиҳалар доирасида яшил боғлар ва жамоат паркларида дарахтлар ҳамда ўсимликларни экиш, уларни доимий парваришлаш, барпо этилган объектлар ҳолатини сифатли сақлашнинг янги амалиётини киритиш шулар жумласидан.

Шунингдек, “Менинг боғим” лойиҳаси танловида ғолиб деб топилмаган лойиҳалар энди Қонунчилик палатаси депутатлари томонидан ғолиб деб эътироф қилиниши мумкин. Бунда депутатлар камида битта лойиҳани сайловчилар манфаатлари ва ҳудуднинг экологик ҳолатидан келиб чиқиб, ғолиб деб топиши амалиёти йўлга қўйилди. Қўшимча ғолиблар эса лойиҳа якунлангач, белгиланган муддатда аниқланади.

Ирода ТОШМАТОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Ногиронлиги бор инсонларни спортга жалб этиш орқали уларнинг саломатлигини яхшилаш, ижтимоий ҳаётнинг фаол ижодкорига айлантириш кун тартибидаги масалалардан бири. Алоҳида эҳтиёжли инсонлар, айниқса, ёшлар учун спорт билан шуғулланиш имкониятларини кенгайтириш, уларнинг халқаро мусобақаларда муносиб иштирокини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратиляпти.

Кейинги йилларда паралимпия, сурдлимпия, махсус олимпия ҳаракатлари ҳамда кўзи ожизлар спортини мувофиқлаштирувчи ягона ва яхлит тизим уларнинг жисмоний ва руҳий салоҳиятини тўлиқ рўёбга чиқариш, спорт орқали жамиятга янада яқинлаштириш ҳамда ижтимоий фаоллигини оширишга хизмат қилмоқда. Шунингдек, Ўзбекистон адаптив спорт турлари ассоциацияси фаолият юритаётгани

BESH TASHABBUS PARALIMPIADASI

Адаптив спорт

САЛОМАТЛИК УЧУН АЖОЙИБ РЕАБИЛИТАЦИЯ

жамиятда маънавий-ижтимоий муҳитни соғломлаштириш, инклюзивликни кучайтириш йўлида ҳам катта аҳамиятга эга. Ана шу саъй-ҳаракатлар бугун ногиронлиги бўлган инсонлар жамиятда тенг ҳуқуқли, фаол ва муносиб ўрин эгаллаши учун мустаҳкам замин яратиши баробарида халқаро мусобақаларда улар эришаётган ютуқларда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда. Мисол учун, 2025 йилдаги халқаро спорт мусобақаларида ногиронлиги бор 638 нафар ватандошимиз иштирок этиб, 476 та медални (184 та олтин, 168 та кумуш ва 124 та бронза) қўлга киритгани бунинг ёрқин далилидир.

2025 йилда илк маротаба 33 та адаптив спорт тури бўйича республика чемпионати ўтказилди ва унга 7,9 минг спортчи қамраб олинди. Бунда, албатта, яратилган шарт-шароит муҳим аҳамиятга эга. Биргина ўтган йилнинг ўзида ногиронлиги бўлган шахслар учун мослаштирилган 405 та спорт майдончаси фойдаланишга топширилгани хайрли ишлардан далолатдир.

Адаптив спорт ногиронлиги бўлган одамлар учун мўлжалланган, анъанавий спорт турларининг мослаштирилган версияларини (масалан, ногиронлар аравачасида баскетбол, ўтирган ҳолда волейбол) ва махсус ишлаб чиқилган спорт турларини ўз ичига олади. Асосий мақсад реабилитация, ўзига ишончни ошириш, ижтимоий интеграция ва юқори спорт натижаларига эришишдир.

— Дунёда 100 га яқин адаптив спорт тури бўлса-да, республикамизда 2025 йилга қадар ногиронлиги бўлган шахслар фақат 16 та адаптив спорт тури билан доимий шуғулланиб келган, — дейди Ўзбекистон адаптив спорт турлари ассоциацияси раиси ўринбосари Фарҳод Расулов. — Саъй-ҳаракатлар туфайли ўтган йилнинг ўзида 236 минг ногирон шахснинг 86,7 мингги спортга жалб қилинди. Жорий йилда 100 мингдан ортиқ ногирон адаптив спорт билан қамраб олинади.

“Беш ташаббус паралимпиадаси” спорт мусобақалари орқали 1,7 минг иқтидорли ёш спорт мактабларига селекция қилинди. 2023 йилда ушбу мусобақаларда спортга қадам қўйган Каромат Омонова Ҳиндистонда ўтган пара енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионатида олтин медални қўлга киритгани жамиятда тенглик, бағрикенглик ва инсон қадрини эъзозлаш тамойиллари устуворлигидан далолат беради. Бундай натижаларга эришишда малакали мураббийларнинг ўрни алоҳида.

Яқинда Президентимиз раислигида жисмоний тарбия ва спорт соҳасини янги босқичга олиб чиқиш, аҳолини оммавий спортга кенг жалб этиш, селекция ва тайёргарлик тизимини такомиллаштириш масалалари юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида адаптив спорт турлари бўйича кадрлар тайёрлаш ва малака ошириш тизими тубдан янгиланиши қайд этилди. Малакали мутахассис инклюзив муҳитни тўғри ташкил қила олади. Улар функционал диагностика ва психологик-педагогик таҳлил орқали спортчининг имкониятидан келиб чиқиб машғулот олиб боради. Махсус метод ва ёндашувлар, психологик қўллаб-қувватлаш спортчини катта ғалабаларга руҳлантиради. Жамиятда тенглик ва инклюзив муҳит шаклланишига ёрдам беради. Соҳада олиб бориладиган илмий ишлар эса адаптив спорт ва инклюзив йўналиш ривожига ҳисса қўшади.

— Спорт иншоотларини зарур инвентарлар билан таъминлаш бўйича 2026-2027 йилларга мўлжалланган махсус дастур ишлаб чиқилган, — дейди Фарҳод Расулов. — Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги томонидан ногиронлиги бўлган 380 мингдан зиёд шахс хатловдан ўтказилиб, уларнинг спортга қизиқиши ўрганилди. 76 мингдан ортиқ ногиронинг спортга қизиқиши оширилиб, машғулотларга йўналтирилди. Имкон даражасида кадрлар тайёрланяпти, малакаси ошириляпти, лекин бу етарли эмас. Эндиликда халқаро ютуқларни ўрганиш, малака ошириш, кадрлар тайёрлашнинг сифат даражаси юксалтирилиши керак.

Олдимизда турган яна бир вазифа ногиронлиги бор спортчиларнинг оила аъзоларини спортга қизиқтириш ва уларга осон ўзлаштирилиши мумкин бўлган енгил маълумотларни беришдир. Бу ўқув адабиётлари, қўлланмалар, видео, аудиоматериаллар бўлиши мумкин. Биз ота-оналарга фарзандини жисмоний ёки ақлий нуқсони борлиги учун жамиятдан узиб қўймаслиги зарурлигини тушунтиришимиз керак. Адаптив спорт ва инклюзив таълим ҳақида илмий маълумотлар одамларнинг соҳага муносабатини ижобий томонга ўзгартиради. Жамиятга фаол интеграция, спорт билан шуғулланиш саломатликни сақлаш ва яхшилашнинг ажойиб реабилитацияси эканини янада теранроқ тушунишларига туртки беради.

Ногиронлиги бор спортчилар учун машғулот жараёни мослаштирилган бўлиши керак. Буларнинг барчаси ўзига хос ёндашувни талаб қилади. Бунда илмий тадқиқотчиларнинг ўз ўрни бор. Спорт соҳасидаги илмий ишлар бундан буён фақат долзарб муаммолар ечимига қаратилиши, тўғридан тўғри амалиётга жорий қилиниши янгича ёндашувлар юзага келишига туртки беради. Агар олимларнинг илмий иши натижа бериб, спортчиларнинг ютуқлари ва халқаро мусобақалардаги медаллари кўпайса, бундай олимлар 100 миллион сўмдан мукофотланиши кўзда тутилмоқда.

— Ўзбекистонда айни пайтда ногиронлиги бўлган бир миллиондан ортиқ шахс мавжуд, — дейди суҳбатдошимиз. — Халқаро касалликлар таснифи бўйича ўтказилган таҳлилларга кўра, 44 фоиз, яъни ногиронлиги бўлган 440 минг шахс спорт билан шуғулланиш имкониятига эга. 2024 йилга қадар 16 турдаги адаптив спорт тури билан шуғулланиш имконияти бўлган, ҳозир эса бундай спорт турлари сони

89 тага етказилди. Спорт соғломлар учун ютуққа эришиш, соғлиғини сақлаш воситаси бўлса, ногиронлар учун реабилитация демакдир. Ногиронлиги бўлган шахс жамиятга интеграция қилиниши, ижтимоийлаштирилиши оиланинг фаровонлиги, мушкул вазиятдан чиқиб кетишига сабаб бўлади.

Йиғилишда Президентимиз бугун параспортчиларимиз эришаётган натижаларда уларга туну кун ҳамроҳлик қилаётган фидойи инсонларнинг ҳиссаси катта эканини таъкидлади. Энди ўқув йиғинлар, республика ва халқаро мусобақаларда параспортчига ҳамроҳлик қилган шахсларнинг транспорт ҳамда яшаш харажатлари қоплаб берилади. Уларга ҳар ой спорт мактаби мураббийлари ойлигига тенг миқдорда маош тўланади. Биргина мисол, кўзи ожиз ва заиф кўрувчиларда спорт билан шуғулланиш бошқаларга қараганда бирмунча мураккаб. Уларнинг ёнида ҳамроҳ бўлиши шарт. Бошқа спорт турлари ҳам бундан мустасно эмас. Машғулотлар вақт талаб этади. Айниқса, катта халқаро мусобақаларга тайёргарлик ўз-ўзидан кечмайди. Бу жараёнларда спортчига ҳамроҳлик қиладиганлар қатор моддий муаммолар билан юзма-юз келиши мумкин. Ана шу жиҳатлар эътиборга олинмоқда. Бу спортчининг жамиятдан четда қолмаслиги, тўлиқ ҳаёт кечириши ва ўз салоҳиятини намойиш қилиш ҳуқуқини таъминлайди. Спортчининг ортида турган инсонлар рағбатлантирилиши эса янада юқори натижаларга эришишда муҳим омилдир.

Рисолат МАДИЕВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

КЎЗГУ

Янги таҳрирдаги Конституциямиз муқаддимасида “давлатчилигимиз ривожининг уч минг йилдан зиёд тарихий тажрибаси, шунингдек, жаҳон цивилизациясига беқиёс ҳисса қўшган буюк аждодларимизнинг илмий, маданий ва маънавий мероси” алоҳида таъкидланади.

АРАБШОҲИЙЛАР ВА ҚЎНҒИРОТЛАР ҲУКМРОНЛИГИ ДАВРИДА ХИВА ХОНЛИГИ

1511 йилда Хоразмда ҳокимият тепасига келган арабшоҳийлар икки асрдан кўпроқ муддат давомида ўлкани идора қилди. Улар Чингизхон наслидан бўлиб, Жўчихоннинг ўғли Шайбонхонга бориб тақалади. Сулоланинг илк вакили Элбарсхон даврида Туркманистоннинг жанубий қисми, Сарахс, Орол ва Манғишлоқ каби ҳудудлар хонликка бўйсундирилган. Мамлакат пойтахти Вазир шаҳри бўлган.

Элбарсхондан кейин тахтни Султон Ҳожихон эгаллади. Кейинги ҳукмдорлар Ҳасанқулихон, Бучуғахон, Суфиянхон, Аванешхон, Қалхон, Ақатойхон, Дўст Муҳаммадхон даврида мамлакатда сиёсий бошбошдоқлик ва ўзаро ички кураш авж олди. Ташқаридан ҳужум кўпайди. Ушбу ҳолатларнинг аксариятига Ҳожи Муҳаммадхон барҳам бера олди. Унинг даврида сиёсий аҳвол бир оз ўнгланиб, мамлакатда тинчлик ҳукм сурди. Суғорма деҳқончиликка асосланган иқтисодиётни йўлга қўйиш ва ривожлантириш мақсадида қатор ишлар бажарилди, янги каналлар қазилди. Хусусан, Урганч ва Кат ҳудудларини бошқарган Али Султон Янгиариқ ва Тошли Ёрмиш каналларини ишга туширди.

Араб Муҳаммадхон ҳукмронлигининг аввалида Ёйиқ казаклари бир неча бор мамлакатга бостириб кирди. Қалмоқлар ҳам Хоразмга юриш қилди. Шунга қарамай, хон янги суғориш иншоотлари барпо этиш ва ирригация тармоқларини кенгайтириш ишларини давом эттирди. Хусусан, унинг ташаббуси билан Араб Муҳаммад канали бунёд этилди. Яна бир муҳим сиёсий ўзгариш — Хива шаҳри пойтахт этиб белгиланди. Пойтахтнинг кўчирилиши шарафига Хивада хон номидан 1616 йили мадраса барпо этилди.

Ўша даврда хонликда ички вазият кескинлашди. Хоннинг ўғиллари Ҳабаш ва Элбарс ўзаро тахт талашиб, отасига қарши уруш бошлади. Жангда мағлуб бўлган ҳукмдор Қум қалъасига банди қилинди ва ўша ерда вафот этди.

1643 йилда Хива тахтини эгаллаган Абулғозихон мамлакатни бирлаштира бошлади. Унинг ҳукмронлиги даврида давлат бошқаруви соҳасида ҳам ўзгариш юз берди. Бу ҳақда сарой муаррихи Шермуҳаммад Мунис “Фирдавс ул-иқбол” асарида ёзган. Абулғозихон 360 ўзбек (амир)ни расмий лавозимга тайинлайди.

1657 йилда Карманага уюштирилган ҳарбий юришдан қайтаётган Абулғозихонга Бухоро ҳукмдори Абдулазизхон ҳужум қилади. Ўғли Анушахоннинг қаҳрамонлиги туфайли Абулғозихон муқаррар мағлубият ва ўлимдан омон қолади. Абулғозихон Хивага қайтгач, катта тўй уюштиради ҳамда ўғли Анушага Ҳазораспни туҳфа этиб, унинг шарафига Ичанқалъада масжид ва ҳаммом бунёд этади.

Абулғозихон 1663 йилда тахтни ўғли Анушага топширади. Анушахон даврида мамлакатда ҳокимият янада мустаҳкамланди. Ички сиёсатда туркман уруғларининг мавқеини тиклаш учун ҳаракат қилинган бўлса, ташқи сиёсатда Эронга қарши кенг кўламли ҳарбий ҳаракатлар уюштирилиб, Машҳад шаҳри уч марта эгалланди. Учинчи марта ишғол этилганда Анушахон шоҳ сифатида тахтга ўтқазилди. Хон мамлакатда ирригация тармоқларини янада кенгайтирди. Хусусан, Хива хонлигида Ёрмиш ҳамда Шоҳобод каналлари қазилди. Ёрмиш каналининг қазилишига Кат шаҳрининг сувсиз қолиши сабаб бўлган эди. Шунингдек, канал бўйида Қиёт қалъасига асос солинди. Шоҳобод каналининг қазилишига Анушахонни ўша даврдаги сиёсий вазият ундаганди. Абулғозихон даврида туркманларни сиёсий бошқарувдан узоқлаштириш ва мамлакатдан сиқиб чиқаришга интилиш кузатилган бўлса, Анушахон, аксинча, улар хизматидан фойдаланишга қарор қилди. Туркманлар хизматини муносиб тақдирлаш мақсадида Шоҳобод канали ёрдамида янги ўзлаштирилган ерларни улар ўртасида тақсимлади. Анушахон буйруғи билан Шоҳобод қалъаси қад ростлади.

Анушахон вафотидан кейин тахтни эгаллаган ўғиллари Худойдодхон ва Арангхон даврида Хива хонлигининг сиёсий бирлиги ва мамлакатдаги нисбатан тинч ҳаёт сақланиб қолди. Бироқ кейинги ҳукмдорлар даврида Хоразмда сиёсий беқарорлик ҳукм сурди. Форс ҳукмдори Нодиршоҳ Афшор Хива хонлигини эгаллаган 1740 йилгача бўлган даврда мамлакатда 13 нафар ҳукмдор алмашди. Улардан Шоҳниёзхон даврида хоннинг бевосита ташаббуси билан Паҳлавон Маҳмуд мақбараси таъмирланди, зиёратгоҳ ҳовлисида қудуқ қаздирилди.

Арабшоҳийлар сулоласи вакилларидан Шерғозихон даврида мамлакатдаги ички курашларга барҳам берилди ҳамда қўшни ҳудудларга қарши фаол ҳарбий ҳаракатлар уюштирилди. Хусусан, Хива қўшини Машҳад ва Нишопур шаҳарларига юриш қилиб, шаҳарларни қамал қилган ҳамда кўплаб ўлжа билан қайтган. Шунингдек, бу даврда Россия империясининг Хива хонлигини эгаллашга қаратилган тўғридан тўғри тажовузи олди

олинди ва 1717 йилда А.Бекович-Черкасский бошчилигидаги рус қўшини қириб ташланди.

XIX асрнинг 60-йилларида Хива хонлиги ҳаётида нотинч сиёсий вазият юзага келди. Марказий ҳокимиятнинг сиёсий бошқарувдаги ўрни анча кучсизланди. Ана шундай шароитда, 1767-1770 йилларда туркманларнинг Хива хонлигини эгаллашга уриниши бир оз муддат бўлса-да, муваффақиятли якунланди. Туркманларнинг ёвмут уруғи аҳоли мулкини талади, мамлакатда зулм авжига чиқди. Бундай оғир шароитда қўнғирот уруғига мансуб Муҳаммад Амин иноқ мамлакатдаги инқирозли ҳолатни яхшилашга киришди. У амалда ҳокимиятни 1763 йили қўлга киритган бўлса-да, 1770 йили Хива хонлигига қарши туркман қабилаларининг ҳужумини қайтариш билан мамлакатдаги ҳукмронлигини тўла таъминлади. Муҳаммад Амин иноқ Хива хонлигида қўнғиротлар сулоласи ҳукмронлигини бошлаб берди. Шундай қилиб, янги сулола вакиллари мамлакатни 1920 йилгача идора қилди.

У марказий ҳокимиятни кучайтириш ва янги бошқарув тартибини ўрнатишга интилди. Ҳар бир ҳудудга ўзига содиқ кишиларни ҳоким сифатида тайинлаш ҳамда уларни ўз хоҳишига кўра лавозимларидан озод қилиш тартибини жорий этди.

Нодиршоҳ Афшор ҳужумидан Хива шаҳри катта зиён кўриб, қалъа деворлари вайронага айланган эди. Муҳаммад Амин иноқ Хива қалъаси деворларини қайта қурдирди, шаҳарда мадраса бунёд эттирди. Ушбу таълим даргоҳи “Мадрасайи иноқия” номи билан машҳур бўлиб, “олимлар бошпанаси” ва “фозиллар маскани”, дея таърифланган.

Муҳаммад Амин иноқ вафотидан кейин Хива тахтини ўғли Аваз иноқ эгаллади. Унинг ҳукмронлиги даврида мамлакатда ички кураш сақланиб қолди. Жумладан, Оролдан Манғит шаҳрига кўчирилган ўзбеклар вақти-вақти билан исён кўтариб турди. Бу таҳдид Элтузархон даврида ҳам давом этди. Элтузар эски анъана — фақат чингизийлар авлодидан бўлган шахслар хон бўлиши мумкинлиги борасидаги мутлақ ваколатни йўққа чиқарди.

У солиқ соҳасида ҳам катта ислоҳотлар ўтказди. Хоннинг ташаббуси билан солиқ йиғиш жараёни ва тартиби ўзгарди, маъмурий бошқарувни марказлаштириш мақсадида қатор ўзгаришлар амалга оширилди. Хусусан, Хива хони томонидан ҳудудларга ҳоким ва қозиларни тайинлаш амалиёти жорий этилди. 1806 йили Бухоро хонлиги қўшинига қарши жангда Элтузархон мағлубиятга учради ва ҳалок бўлди. Бироқ Хива хонлигининг Бухорога қарши вайронкор ҳарбий юришлари Амир Ҳайдар даврида кучайди.

Элтузархон бошлаган кенг кўламли ислоҳотчилик ҳаракати Муҳаммад Раҳимхон I даврида ҳам давом эттирилди. Муҳаммад Раҳимхон I ички курашларга барҳам бера олди. Узоқ қаршиликдан сўнг 1811 йилда ороллик манғитларни ўзига итоат эттирди.

Кейинги қўнғирот ҳукмдор Аллоҳқулихон даврида Хуросонга бир неча бор ҳарбий юриш уюштирилди. Бешта юришда хоннинг ўзи шахсан иштирок этди. Шунингдек, Бухоро билан муносабат Аллоҳқулихон ҳукмронлигининг сўнгига келиб кескинлашди. Аммо бу даврда мамлакат маданий ҳаётида юксалиш кузатилди. Хусусан, Тошҳовли биноси, Рофинак боғи, карвонсарой ва Тошҳавз қалъаси қуриб битказилди. Хива шаҳрининг атрофи девор билан ўраб олинди. Шунингдек, 1835 йилда Аллоҳқулихоннинг бевосита ҳомийлигида 99 ҳужрадан иборат йирик меъморий мажмуа — мадраса шаҳарнинг Ичанқалъа қисмида қад кўтарди. 1836 йилда эса Кўҳна Иморат мадрасасининг қурилиши ниҳоясига етказилди. Аллоҳқулихон ўша даврда хароб аҳволга келиб қолган диний-маданий муассасалар биноларини таъмирлаш ва қайта қуриш ишларида ҳам жонбозлик кўрсатди.

Аллоҳқулихон вафотидан кейин тахтга ўтирган Раҳимқулихон ташқи сиёсатда отаси бошлаган ишларни давом эттирди. У қисқа муддат ҳукмронлик қилган бўлса-да, маданий соҳа ривожига ҳисса қўшишга улгурди. Хусусан, унинг ташаббуси билан 1843 йилда хонлик пойтахтида 20 ҳужрали мадраса бунёд этилди.

Муҳаммад Аминхон даврида кўчманчи қабилаларни тинчлантириш ва қўшни ҳудудларни эгаллашга қаратилган саъй-ҳаракатлар муваффақиятли бўлди. Хусусан, Марвни ишғол қилиш мақсадида Бухоро амирлиги ва Хуросонга қарши 10 дан ортиқ юриш қилинди. Хон бир неча бор Россия ва Усмонлилар империяларига элчи юборди. Хива шаҳрида 130 ҳужрадан иборат катта мадраса бунёд этди.

Саййид Муҳаммадхон тахтни эгаллаши билан қатор ҳарбий-сиёсий ислоҳотлар ўтказди. Шунингдек, кўчманчи қабилалар ҳужумини бартараф этишга муваффақ бўлди. 1858 йилда Н.Игнатьев бошчилигидаги рус элчилик гуруҳини Хивада қабул қилди.

Саййид Муҳаммад Раҳимхон II Хива тарихида энг узоқ ҳукмронлик қилган хон сифатида қолди. Ҳукмронлигининг дастлабки йилларида мамлакат ички ва ташқи ҳаётида барқарорлик сақланиб турди. Бироқ 1873 йилда Хоразмни рус қўшини босиб олди. Шу йили 12 август куни Туркистон генерал-губернатори фон Кауфман ва Хива хони Саййид Муҳаммад Раҳимхон II ўртасида Гандимиён шартномаси имзоланди. Натижада Хива хонлиги протекторатга айлантирилди. Саййид Муҳаммад Раҳимхон II илм-фан ва санъатга ҳомийлик қилди, мамлакатда кўплаб диний-маданий муассасалар бунёд этди.

1910 йил 16 августда Саййид Муҳаммад Раҳимхон II вафотидан кейин хонлик тахтини эгаллаган Асфандиёрхон маъмурий ва молиявий ислоҳотлар ўтказишга киришди. Мансабдорларнинг ваколатларини аниқ белгилаш ва уларни давлат ғазнаси ҳисобидан доимий маош билан таъминлаш, ерларни қайта ҳисоблаб, рўйхатдан ўтказиш ҳамда уларни мутаносиб равишда солиққа тортиш, меҳнат мажбуриятларини енгиллаштириш кабилар шулар жумласидан эди.

Юқоридаги чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида 1910 йил 13-15 сентябрда Саййид Асфандиёрхоннинг манифести эълон қилинди. Ислоҳотлар доирасида мамлакат пойтахтида илк почта-телеграф ва шифохона қуриш режаси тасдиқланди. Хива шифохонасини бунёд этиш ташаббусини 1910 йили Хива хони Саййид Асфандиёрхон бош вазир Исломхўжа ҳамроҳлигида Санкт-Петербургга уюштирган сафари давомида Россия императори Николай II билан учрашуви чоғида билдирган эди. Исломхўжа Николай II нинг ўғли шаҳзода Алексей Николаевич шарафига мазкур шифохонани барпо этишни таклиф этган.

Асфандиёрхон манифести асосида 1911 йил 20-22 январь кунлари 10 бўлимдан иборат ислоҳот дастури ишлаб чиқилиб, сарой амалдорлари кенгаши томонидан тасдиқланди. Бироқ жадал бошланган чора-тадбирлар бош вазир Исломхўжанинг ўлими туфайли ниҳоясига етмай қолди. Петроградда рўй берган февраль инқилоби Хива хонлигига ҳам таъсир кўрсатди. 1917 йил 5 апрелда ёш хиваликлар талаби билан Асфандиёрхон манифести эълон қилинди. Унга кўра, хон ҳокимияти чекланиб, вакиллик органи — мажлис тузиш кўзда тутилди. Кейинчалик сиёсий кучлар мувозанатидаги ўзгаришлар натижасида Асфандиёрхон аввалги мавқеини қайта тиклаб, манифестда белгиланган вазифаларни бажаришдан бош тортди ва хонлик бўйлаб ёш хиваликларга қарши тазйиқлар бошланди. Кўп ўтмай, Асфандиёрхон туркман уруғи сардори Жунаидхон аскарларининг фитнаси қурбони бўлди. 1918 йили Хива тахтига Саййид Абдуллахон ўтқазилди. Қизил аскарлар Хива хонлигини босиб олгач, Саййид Абдуллахон 1920 йил 2 февралда тахтдан воз кечишга мажбур бўлди. Шу билан Хоразмда қўнғиротлар сулоласи ҳукмронлиги расман якунланди!

Қаҳрамон ЯКУБОВ,
ЎзФА Шарқшунослик институти етакчи илмий ходими, тарих фанлари доктори

9 МАЙ ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ

ТИНЧЛИК ҚАДРИ – ШУКРОНАДА

Тошкент вилояти Паркент туманидаги Номданак қишлоғида истиқомат қилувчи уруш фахрийси, “Жасорат” медали соҳиби Анорбой ота Жалилов бу йил 100 ёшни қаршилади. Байрам арафасида ҳам табриклаш, ҳам дуосини олиш мақсадида отахоннинг файзли хонадонида бўлдик.

Самимий суҳбат давомида Анорбой ота ҳаёт йўли ва бугунги дориламон кунларнинг қадрига етиш ҳақида сўзлаб берди.

— Уруш фахрийси сифатида ҳар доим йўқлашади, саломатлигимдан хабар олиб, яқиндан ёрдам беришади, — дейди отахон. — Ёшлигимизда юрагимизда фақат бир орзу бор эди — осойишта ҳаёт, бир бурда нонни ўз уйимизда, яқинларимиз ёнида хотиржам тановул қилиш. Минг шукр, орзуларимиз ушалди. Ҳар тонг саломат уйғонганимга, ўтаётган кунимга шукрона келтираман. Бугун юртимиз тинч, халқимиз фаровон яшамоқда, фарзандлар, невара-чевараларимиз бахтли. Шуни кўришнинг ўзи мен учун катта мукофот. Давлатимиз раҳбари кўмагида соғлиғимизни тиклаш учун даволанамиз, эътибор натижаси ўлароқ совғалар оламиз.

Анорбой Жалилов фронтдан қайтгач, ўзи таълим олган мактабда меҳнат фаолиятини бошлайди. Тошкент педагогика техникумида сиртдан таҳсил олиб, бошланғич синфларга дарс беради. Шу тариқа 32 йил давомида педагог сифатида минглаб ўқувчиларни тарбиялади.

Бугун отахоннинг 4 невараси, 8 чевараси бор. Ҳаммаси ҳаётда ўз ўрнини топган. Ўғли Абдулатиф Абдураҳмонов эса ободонлаштириш тизимида меҳнат қилмоқда.

— Ҳаётдан рози бўлиб яшаш, ношукурлик қилмаслик — умрнинг муҳим шарти, — дея сўз бошлайди Анорбой ота. — Ҳар бир инсон кам еб, кўп ҳаракат қилиши, спорт билан шуғулланиши, энг муҳими, иллатлардан йироқ бўлиши лозим. Ер билан ишланг, боғ яратинг, меҳнатдан қочманг. Шунда танангиз ҳам, руҳингиз ҳам соғлом бўлади.

> **ҲАР БИР ИНСОН КАМ ЕБ, КЎП ҲАРАКАТ ҚИЛИШИ, СПОРТ БИЛАН ШУҒУЛЛАНИШИ, ЭНГ МУҲИМИ, ИЛЛАТЛАРДАН ЙИРОҚ БЎЛИШИ ЛОЗИМ. ЕР БИЛАН ИШЛАНГ, БОҒ ЯРАТИНГ, МЕҲНАТДАН ҚОЧМАНГ.**

* * *

Бугун Бухоро вилоятида 3 нафар уруш фахрийси умргузаронлик қилмоқда. Улардан бири — Олот туманидаги Ёш ботир маҳалласида истиқомат қилувчи Ҳожимурод ота Бектошев. 1926 йили туғилган отахон ёшлик чоғлариданоқ тақдирнинг оғир синовларига дуч келди.

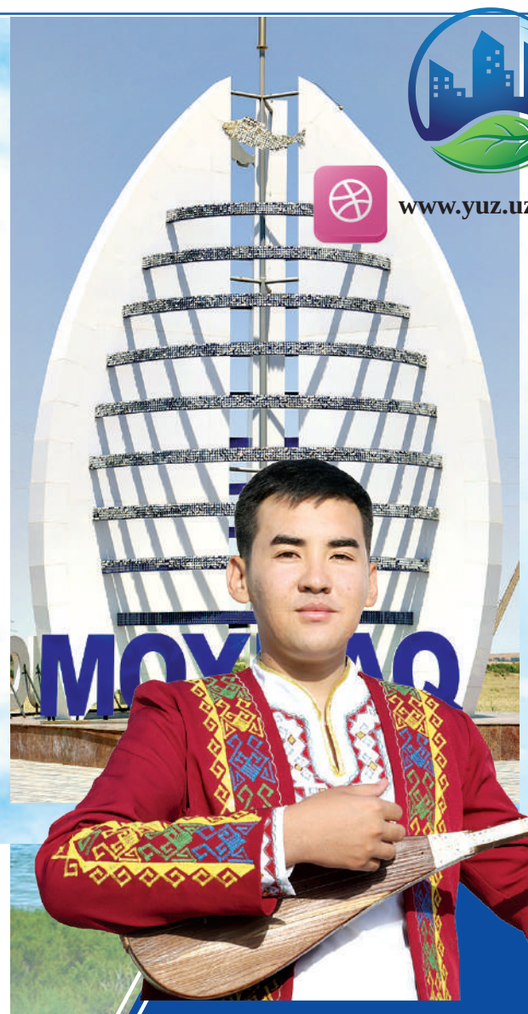
18 ёшида урушга юборилди ва 26 ёшида Ватанга қайтди. Йўққчилик машаққатларини бошдан кечирди. Лекин отахон оғир шароитга қарамай, ўқиб изланди, оила қурди. 45 йил мактабда ўқитувчилик қилиб, ёш авлодни тарбиялашга муносиб ҳисса қўшди. Илм-маърифат йўлидаги меҳнати туфайли эл-юрт олдида ҳурмат қозонди.

Бугун Ҳожимурод ота — 7 фарзанднинг отаси, 47 невара ва 50 дан ортиқ чевараларнинг ардоқли бобоси. Ҳар бир куни шукрона билан ўтмоқда. Давлатимиз томонидан уруш қатнашчиларига 30 миллион сўм миқдорида бир марталик пул мукофоти берилиши ҳақида эшитган отахон мамнунлигини изҳор этди.

— Бу каби эътибор қалбимизга кўтаринкилик бағишлайди. Давлатимизга минг раҳмат. Илоҳим, фарзандларимиз биз кўрган машаққатларни асло кўрмасин, тинчликнинг қадрига етиб яшасин, — дейди Ҳожимурод ота.

Уруш фахрийларининг шукрона сўзлари бизга тинчлик олий неъматлигини, унинг қадрига етиш, асраш нафақат бурчимиз, елкамиздаги масъулият эканини такрор англатади. Зеро, уларнинг ҳаёт йўли фақат ўтмиш сабоқлари эмас, балки келажак учун ёзилган ибратли дарслик ҳамдир.

Гуличеҳра ДУРДИЕВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Очерк

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz_news

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Вояга етганимда Орол денгизи қайтиб кетган эди. Унинг қуриган тубидаги чанг-тўзон кўкка кўтариларди. Одамларнинг гурунглари сувсизлик, экологик инқироз каби мавзуларда бўларди. Ишсизлик юқори, ёшларнинг олий ўқув юртларига қабул қилиниш кўрсаткичи жуда паст эди. Тор ва чанг кўчаларимиз оралаб оталаримиз балиқ овига, акаларимиз иш излаб хорижга кетарди. Ўн саккиз ёшим ана шундай синовли кунларга тўғри келган. Ўшанда айримлар қийинчиликларга чидамай, Мўйноқдан кўчиб кетди. Донишманд эл эса дориламон кунлар қайтиб, Орол яна тўлишига умид билан яшарди. Қанча синов бўлса-да, туғилган тупроғини табаррук билган халқ чанг ютса ҳам, биров ёрдам қўлини чўзмаса ҳам шукр қилиб яшайверди. Чунки улар денгиз билан олишиб ўсган мард инсонлар эди!

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

ОРОЛНИНГ ҲАҚИҚИЙ ФАРЗАНДЛАРИ ЯШАР МЎЙНОҚДА!

Венера САДУЛЛАЕВА,
“Future Muynak” ахборот-таълим маркази раҳбари

Бердақ номидаги Қорақалпоқ давлат университети журналистика факультетида ўқиб юрганимда турмуш қурдим. Умр йўлдошим ҳам мўйноқлик, қўшни маҳалладан. Ўшанда биринчи марта ўқишга рўмол ўраб келганимда гуруҳ бошлиғимиз бахт тилади. Сўнг: “Мўйноқда нима бор? Тўрткўл, Беруний, Чимбой каби тупроғи унумдор жойда яшайдиган йигитларни танламайсанми? Мўйноқда ҳеч нарса йўқ”, деди ҳазил қилиб. Бу ҳазил ҳақиқатга тўғри келарди. Туманимизда шароит оғир эди. Аммо она маконим ҳақидаги бу гап ёқмади. “Устоз, яхши қиз маҳалладан ортмайди. Қолаверса, Мўйноқнинг қизиман, Мўйноқ меники!” дедим. Севимли шоиримиз Тиловберган оға Жумамуродов ҳақида сўз кетганида, улуғ инсонлар кўп бора: “Мўйноқ Тиловберганники, Тиловберган Мўйноқники эди”, деганини эшитгандим. Ўша ерда шу гапни ўзимга боғлаб айтганимдан завқ олганман. Бу билан устозимни баҳсда ютганимдан эмас, Мўйноқ, Тиловберган оға билан кўз илғамас сирли ришта борлигини уқтирганимга қувонгандим. Шу-шу “мўйноқлик қиз”, деб чақирадиган бўлишди.

Ўқишни тамомлаб, “Мўйноғим, қайдасан?” деб қишлоққа қайтиб келдим. Ёз кунларининг бирида одатий рўзғор ишлари учун эрта тонгдан уйғондим. Кўзимни қайта-қайта уқалаб қарадим, уй ичи, гилам ва бошқа жиҳозлар қор ёққандай оппоқ. Унинг чанг эмаслиги аниқ эди. Энам “Тавба”, деб ёқасини ушлади. Кейин билсак, бу Оролнинг қуриган тубидан учган тузли шамолнинг “қудрати” экан. Бундан мўйноқликлар саросимага тушди. Қанча экология инқирози, қурғоқчилик бўлса ҳам бунчалик шўр, чангли шамолни сира кўрмагандик.

Мўйноқликлар доим қозон-товоғини тоза тутарди. Ўчоқ-тандирини оқлаб, сувсизликка чидамли дарахтлар экқан. Ҳатто уйимизда момоларимиз кўз нурини бериб, ёпқичлар тўқирди. Мана шундай озода халқ бу офатдан чўчиди. Бу ҳолат қўшни давлатларга ҳам етиб борибди. Бундай оғир шароитда Оролнинг қайтиши ҳақидаги ўйлар ҳам саробдай кўрина бошлаганди. Ана шундай мураккаб вазиятда янги Ўзбекистон шабадаси Мўйноққа янги ҳаёт нафасини олиб келди.

Президентимизнинг қадами қутлуғ келиб, булоқлар кўз очди. Саф тортган тракторлар карвони Оролнинг қуриган тубига йўл олди. Халқимиз чанг ва тузли шамолни тўсадиган яшиллик уруғини сепди. Бундай эзгу амалларни Президентимиз “Қорақалпоқ фарзандиман”, дея бошлаб бергани бизга кўтаринки руҳ берди. Қолаверса, “Оғизбирликда гап кўп” деган сўз ҳам тасдиғини топди. Чунки барча вилоятлардан келган юртдошларимиз аҳил оила фарзандлари каби ҳамжиҳатлик ила меҳнат қилди.

Мамлакатимиз етакчиси 2018 йил ноябрь ойидаги ташрифи чоғида Мўйноқ туманида фаоллар, нуронийлар билан учрашиб, “Маданият Мўйноқдан бошланади”, деган эди. Бу гап ҳар бир мўйноқликнинг кўнглида умид уйғотди, ғурур-ифтихор туйғусини жонлантириб, ўзига ишончни оширди. Яна катта масъулият юклади.

Ўтган қисқа вақт ичида ушбу сўз ўз тасдиғини топиб боряпти. Ижобий ўзгаришлар, янгиланишлар гувоҳи бўлмоқдамиз. Кундан кунга чирой очиб бораётган юртим жамолини кўриб, янада кучлироқ боғланиб боряпмиз бу жойга. Ҳозир Мўйноқ таниб бўлмас даражада ўзгарди. Янги бинолар қад ростлаган, ҳар куни бирор хайрли ишга дуч келасиз. Тантаналар тўй-томошага уланиб кетяпти. Ҳатто бир кунда еттита объект фойдаланишга топширилган кунлар бўлди. Бундай ишлар сабаб халқимизнинг ёши улуғлари қўлини дуога очган, ёшлар доим минатдорлик билдиради.

Қадим ҳикматларда “Мамлакатни ривожлантириш учун ўша халқнинг ёшларини зукко, билимли, илғор фикрли, комил инсон этиб тарбияла”, деган сўзларни кўп ўқиганман. Президентимиз, аввало, туманимиз ёшларига оталарча ғамхўрлик кўрсатди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 16 январдаги “Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ туманини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори туманимизда кенг кўламли ишларга замин яратди. Ушбу қарор асосида туманда йирик бунёдкорлик ишлари қилинди. Тоза ичимлик сув таъминоти яхшиланди, Оролнинг қуриган тубида яшил қопламалар ҳосил қилинди. Салобатли бинолар қуриш билан бирга туман келажаги учун хизмат қиладиган ёшларга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Туманда тиббиёт ходимлари деярли йўқ эди. Иқтидорли ёшлар кўп, лекин тиббиёт йўналишида ўқишга қабул қилиниш рейтинги паст эди. 2019 йилда Президентимиз ташаббуси билан туманимиздан 50 нафар ёш олий ўқув юртларига қабул қилинди. Уларнинг 25 нафари яқин орада туманга тажрибали шифокор бўлиб қайтиши бизни ҳозирданоқ қувонтирмоқда. Ўтган 2025 йилда мўйноқлик 550 нафар ёш талабалик бахтига муяссар бўлди. Ҳозирги имкониятлардан оқилона фойдаланаётган ёшлар келажак кафолати бўлади.

Мўйноқ туманининг ижтимоий-иқтисодий, экологик ҳолатини яхшилаш, аҳолига иш ўринлари яратиб бериш борасида ҳам самарали ишлар бажарилди. Президентимизнинг 2017 йилдаги “2017-2018 йилларда Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ туманини иқтисодий ривожлантириш ва аҳоли бандлигини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори қабул қилинган эди. Натижада туманга инвесторларни жалб қилиш ва тадбиркорларга қулайликлар яратишга жиддий эътибор берилди. Тумандаги эски Мўйноқ балиқ консерва комбинати ҳудудида 16 гектар ва эски 5-қурилиш бошқармаси ҳудудида 4,5 гектар, жами 20,5 гектар майдонда янги “Мўйноқ” кичик саноат зонасини яратилди. Унда фаолият юритувчи тадбиркорлик субъектлари, шунингдек, туман ҳудудида жойлашган барча якка тартибдаги тадбиркорлар 10 йилга барча турдаги солиқлардан озод этилди.

Бундан ташқари, Мўйноқдаги бўш турган объектлар самарали фойдаланиш учун инвесторларга бепул берилди. Ушбу қарорнинг қабул қилиниши билан тадбиркорлик субъектлари сони кескин кўпайди. Шу тариқа туманимиз турмуш даражаси яхшиланди.

“Беш ташаббус олимпиадаси” туман ёшларини бирлаштириб, янги марралар сари бошламоқда. Ёшларимизда спорт, ахборот технологиялари, китобхонлик, мусиқага ошно тутиниш иштиёқи ҳар қачонгидан кучлироқ.

Президентимиз томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббус доирасида 2019 йилда туман марказида янги бино қад ростлади. Унда “Future Muynak”, яъни “Мўйноқ келажаги” ахборот-таълим маркази жойлашди. У энг сўнгги русумдаги жиҳозлар билан таъминланди. Замонавий қурилмалар ўрнатилди. Асосийси, билим булоғи, маънавий озуқа бўлган қимматли китоблар билан бойитилиб, Мўйноқ ёшларига совға қилинди. Ниятим амалга ошишига сабабчи бўлган бундай ғамхўрликдан бошим кўкка етди. Зеро, бу ерда ҳақиқий келажак эгалари етишиб чиқади.

Ушбу марказда ўқиш амалий кўникмалар билан уйғун ҳолда олиб борилади. Мақсад ёшларни юқори даражада тайёрлаб, Мўйноқ туманини рақамли иқтисодиёт асосида ривожлантиришдир.

Ўқитиш асосан анимация, веб-дизайн, дастурлаш, фото тасвирларни рақамли қайта ишлаш ва компьютер анимацияси, замонавий моделлаштириш йўналишларида ташкил этилган. Барча зарур жиҳозларга эга бинода 5 минг дона китоб, замонавий “Book cafe” ташкил этилган.

Марказда 12-18 ёшли ўғил-қизлар таълим олади. Улар бу ерда бўш вақтини самарали ўтказади. Тошкент ахборот технологиялари университети Нукус филиали ўқитувчилари бепул дарс ўтади. Ҳозиргача тумандаги 250 дан ортиқ мактаб ўқувчиси компьютер курсларида таълим олди. Жараён яна давом этмоқда.

“Book cafe” 25 ўринга мўлжалланган. У ўзига хос дизайнда ишланган. Китоблар одатдаги жавонга (шкаф) эмас, табиат тасвири акс этган деворга жойлаштирилган. Қаҳвахонада китобларни шу ернинг ўзида ўқиш талаб қилинади. Сокин, ёзда салқин, қишда илиқ, кенг, ёруғ хонада мутолаа қилиш, янги китоблар билан танишиш имкониятини инъом этади. Ҳар куни бу ерга 50 дан ортиқ китобхон келади. Уларнинг ёши чекланмаган. Чунки бу ерда 2 ёшли болалар томоша қиладиган китобдан тортиб, кексаю ёш бирдек ёқтирадиган қимматли адабиётларгача жамланган. Китобхонларимиз орасида 70, 80 ёшни қарши олган кекса авлод вакиллари ҳам кўп. Бу бизни янада илҳомлантиради.

Ушбу манзил туман ёшларини сеҳрлаб олгандек. Улар мактабдан бўш вақтида уйига келаётгандек шу ерга ошиқади. Бепул Wi-Fi дан фойдаланиб электрон китоб ўқиш, асарларни аудио шаклда тинглаш имконияти мавжуд. Китобхонлар вақтини мазмунли ўтказиш мақсадида шоир ва ёзувчилар билан учрашувлар, янги-янги китоблар тақдимотлари, семинар-тренинглар, хорижлик сайёҳлар билан мулоқотлар ўтказиб турилади. Ёшлар бу ерда хорижий тилларни мукаммал ўрганиш имкониятига ҳам эга. Шунинг ўзиёқ маданият Мўйноқдан бошланаётганининг далили!

Сўнгги русумдаги компьютер қаршисида ўтириб, унинг туғмачаларини чиқиллатаётган 12 яшар болани кўриб қувонасиз. Унинг тимсолида юқори маданият ва билимга эга халқнинг келажагини кўрасиз. “Future Muynak” ахборот-таълим марказига келаётган ҳар бир боланинг ўзини тутиши, билимга чанқоқлиги, хорижликлар билан бемалол тиллашаётганидан лол қоласиз.

Ҳа, юртимнинг бахтиёр ёшларидан бириман! Ўзидан нур таратаётган Мўйноқнинг фарзанди бўлиб, зиёлилар орасида юриб, болага китоб тутқазишдек савобли ишнинг бошидаман ахир!

Туманимиз аҳолисининг турмуш даражасини яхшилаш, ёруғ келажакка берилган ишонч бизга куч-қувват бўлди. Мўйноқликлар инсон кўп ишларга қодир эканини англади. Ҳамма нарсадан фақат яхшилик излайдиган кенг феъл халқимиз Орол денгизини йўқотганида ҳам тушкунликка тушмади. Доим умид, эзгу ният билан яшади. Улар дориламон кунлар олдинда эканига биз, ёшларни ишонтириб келди. Ниҳоят шундай бахтли, ёруғ кунларга етиб келдик. Бу ишонч бугунги кунда янада мустаҳкамланиб бормоқда.

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул.

Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** Г-546.
30570 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Юнус Бўронов
Мусаҳҳиҳ: Акбар Қаршиев
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 01:05 Топширилди — 01:10

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05